

Donderdag 25 Juni 2015

Inhoud

- **Greenpeace voert actie voor de zee aan Thermae Palace,** Het Nieuwsblad/Oostende-Westhoek - 25 Jun. 2015
Oostende Greenpeace voerde woensdagmorgen actie op de zeedijk actie om aandacht te vragen voor het maritieme milieu.
- **Afro C Festival met Ken Boothe,** De Streekkrant/Middenkust - 24 Jun. 2015
BREDENE - Afro C Festival is elk jaar een topper in Bredene. Vorig jaar waren er nog 25.000 bezoekers op het gratis festival. Op vrijdag 7 en zaterdag 8 augustus kan je er bands ontdekken uit de hele wereld. Black Slate (UK), Jack Parow (ZAF), Dubioza Kolektiv (Bosnië) en Bazurto All Stars (Colombia) zijn de meest opvallende namen.
- **Nederland gidsland,** Het Belang van Limburg - 25 Jun. 2015
Nederland was gisteren weer even gidsland. Een flink deel van de wereldpers was afgezakt naar Den Haag om de voorlezing van het vonnis te volgen in de zaak die de Stichting Urgenda had aangespannen tegen de Nederlandse overheid. Volgens Urgenda en honderden medestanders doet de Nederlandse overheid veel te weinig ...
- **Nederland veroordeeld voor 'slecht' klimaatbeleid,** Het Belang van Limburg - 25 Jun. 2015
den haag Nederland schreef gisteren geschiedenis. Een rechtbank in Den Haag heeft de staat veroordeeld tot de vermindering van het aantal broeikasgassen tegen 2020 met 25 procent in vergelijking met 1990. Een opsteker voor de Belgische Klimaatzaak.
- **Nederland moet uitstoot broeikasgas inperken,** Het Laatste Nieuws - 25 Jun. 2015
Goed nieuws voor de Belgische vzw Klimaatzaak, want haar Nederlandse tegenhanger Urgenda heeft de rechtszaak tegen de Nederlandse staat gewonnen. De rechtbank verplicht de Nederlandse staat nu om de uitstoot van broeikasgas in te perken.
- **Rechter legt Nederland strenger klimaatplan op,** De Tijd - 25 Jun. 2015
De Nederlandse overheid moet de uitstoot van broeikasgassen in 2020 met zeker 25 procent hebben teruggedrongen ten opzichte van 1990. Dat besloot een rechter in Den Haag gisteren, nadat de duurzaamheidsorganisatie Urgenda en bijna 900 mede-eisers een proces hadden opgestart. Volgens de prognoses zou Nederland over vijf jaar maar een ...
- **Klimaat-BV's juichen over 'pandoering voor de staat',** Het Nieuwsblad - 25 Jun. 2015
Gejuich bij BV's als Francesca Vanthielen en Stijn Meuris nu een rechter de Nederlandse overheid verplicht fors meer inspanningen te doen om de schadelijke CO₂-uitstoot terug te dringen. 'Een pandoering voor de Nederlandse staat', zegt Stijn Meuris. Hoopvol, want in ons land loopt een gelijkaardige rechtszaak van burgers tegen de verschillende overheden.
- **Onverwachte uitspraak geeft Belgen hoop,** De Standaard - 25 Jun. 2015
Het zou nooit gebeuren, dacht iedereen. Maar het gebeurde gisteren dus toch. Een rechter in Den Haag veroordeelde de Nederlandse overheid omdat zij te weinig doet om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Francesca Vanthielen, Stijn Meuris, Serge De Gheldere en co. juichen (een beetje).
- **Botsing van twee logica's,** De Standaard - 25 Jun. 2015
De staat moet meer doen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Dat zegt een rechtbank in Den Haag. Het vonnis legt de Nederlandse overheid op ervoor te zorgen dat de uitstoot in 2020 minstens 25 procent lager is dan in 1990. De uitspraak is belangrijk omdat ook bij ons ...
- **Standpunt,** De Morgen - 25 Jun. 2015
Op een dag waarop de toevoer van belangwekkend nieuws niet bepaald een probleem is geweest, komt het meest 'historische' nieuwsfeit uit een rechtbank in Den Haag. De rechter daar beveelt de Nederlandse staat in de zogenaamde Klimaatzaak om tegen 2020 de uitstoot van broeikasgassen met een kwart te verminderen tegenover ...
- **Groene gerechtigheid,** De Morgen - 25 Jun. 2015
Huilend van blijdschap valt de Nederlandse advocaat Roger Cox in de armen van zijn vrouw. Een rechter in Den Haag heeft de Nederlandse overheid verplicht om de CO₂-uitstoot voor 2020 met 25 procent te verminderen tegenover 1990. Een historische uitspraak en een ontlasting van formaat voor Cox, die al heel ...
- **Groene gerechtigheid,** De Morgen - 25 Jun. 2015

Ze zijn vaak weggezet als naïeve groene ridders, maar de Nederlandse klimaatzaak Urgenda haalt nu wel een historische slag thuis. In een precedent legt de rechter de staat meer klimaatactie op. 'Hopelijk is hij hier even moedig', zegt de Belgische Klimaatzaak.

- **Burgerplatform dat vriend, vijand en zichzelf verrast**, De Morgen - 25 Jun. 2015
Zelfs vrienden van burgerplatform Urgenda zijn verrast over het Haagse vonnis dat de regering verplicht tot verdergaande CO2-reductie...
- **'Lang niet zeker dat rare juridische sprongen in beroep overeind blijven'**, De Standaard - 25 Jun. 2015
De Nederlandse professor Jonathan Verschuuren is dé autoriteit op het vlak van internationaal milieurecht.
- **Gaan onze regeringen ook met de billen bloot?**, De Morgen - 25 Jun. 2015
Francesca Vanthielen is mede-oprichter van de vzw Klimaatzaak en tv-persoonlijkheid.
- **Nederland verliest klimaatzaak**, Metro - 25 Jun. 2015
DEN HAAG Een rechtbank in Den Haag dwingt de Nederlandse overheid ertoe om de CO2-uitstoot in 2020 met minstens 25% te hebben teruggedrongen. Milieu-activisten hopen dat de uitspraak een precedent zal vormen voor andere landen.
- **Klaagklimaat**, Het Nieuwsblad - 25 Jun. 2015
Uniek, historisch: het zijn woorden die je spaarzaam moet gebruiken. In het geval van de uitspraak van een Nederlandse rechtbank zijn ze het overwegen waard. Een collectief van burgers heeft een rechter overtuigd dat de overheid de vooropgestelde doelstellingen voor de inperking van de CO2-uitstoot moet halen tegen 2020. ...
- **onze OPINIE**, Het Laatste Nieuws - 25 Jun. 2015
Niet dat Francesca Vanthielen, Tom Lenaerts, Nic Balthazar en Stijn Meuris de champagne al ontkurkt hebben, maar sinds gisteren ligt hij wel koud. Eind vorig jaar daagden ze als milieubewuste burgers de Vlaamse en de federale regering voor de rechter omdat die geen haast maken met hun strijd tegen de ...
- **Europese zeeën baren zorgen**, De Morgen - 25 Jun. 2015
Het gaat niet goed met de zeeën. Dat meldt het Europees Milieugentschap. Het blauw in en rond ons continent beantwoordt helemaal niet aan de door Europa vooropgestelde doelen. Die stellen dat het water productief, zuiver en gezond moet zijn. Aan die laatste twee komen we in de verste verte niet tegemoet.
- **Europese zeeën zijn productief, maar smerig en ziek**, Bijlage "DS2", - 25 Jun. 2015
De Europese zeeën zijn dan wel economisch productief, maar gezond of schoon zijn ze niet. En dat is niet houdbaar.
- **Europese zeeën vies en ongezond**, Het Laatste Nieuws - 25 Jun. 2015
De zeeën in en rondom Europa zijn vies en ongezond. Dat blijkt uit een rapport van het Europees Milieugentschap. Hieruit bleek onder meer dat de wateren een hoog gehalte aan schadelijke stoffen bevatten, en dat er steeds meer afval in de zeeën drijft, meestal afkomstig van het vasteland. De EU ...
- **Nuttige insecten verdwijnen, plaagsoorten verschijnen**, Plus Magazine Nederlands - 25 Jun. 2015
Onze tuinen tellen almaar minder nuttige inheemse insecten, terwijl invasieve exoten oprukken. Een trend die de komende jaren zal toenemen door de globalisering en de klimaatverandering.
- **STRIJD TEGEN DE KILO'S**, Trends - 25 Jun. 2015
Solvay heeft wereldwijd het grootste assortiment speciale polymeren - 1500 in totaal - die worden gebruikt in sectoren waarin gewicht een cruciale rol speelt. Vooral in de transportsector is het potentieel enorm. Een metaalarme auto is geen utopie meer en vooral voor de luchtvaartsector moeten zulke materialen een gouden toekomst ...
- **Quanta Cura**, De Tijd - 25 Jun. 2015
Paus Franciscus is druk aan het schrijven aan een nieuwe encycliek waarin hij zal pleiten voor een taxshift. En tegen de indexsprong voor huurprijzen. Hij zal zich eveneens uitspreken voor een beleveniscentrum in Machelen en een Chinees bedrijven- terrein in Mechelen: "k Hoor dat het in Willebroek niet door zou ...
- **'Doel 1 en 2 draaien deze winter'**, Trends - 25 Jun. 2015
Minister van Energie Marie-Christine Marghem (MR) heeft een stand van zaken opgemaakt van de bevoorradingszekerheid in ons land. Ze gaat ervan uit dat de kerncentrales Doel 1 en 2 tegen deze winter operationeel zijn. Het FANC onderzoekt de veiligheid, maar daar verwacht Marghem geen problemen. De onderhandelingen met Electrabel over ...
- **Turtelboom drukt gaspedaal in voor elektrische auto**, De Tijd - 25 Jun. 2015
Vlaams minister van Financiën Annemie Turtelboom (Open VLD) wil in september een akkoord over een groenere Vlaamse verkeersbelasting. Die moet ook een elektrische auto fiscaal aantrekkelijker maken.
- **Visserij krijgt 20 miljoen euro**, Het Laatste Nieuws/Oostkust - 25 Jun. 2015
- **Kringwinkels zamelen bijna 66.000 ton in**, Het Laatste Nieuws - 25 Jun. 2015
De zaken gaan goed voor de kringwinkels in Vlaanderen. Vorig jaar zamelden ze samen 55 miljoen herbruikbare spullen in, goed voor een gewicht van 65.930 ton. Een toename van 2,8% ten opzichte van 2013. Bijna de helft raakte ook effectief verkocht in één van de 124 kringwinkels. Vooral textiel (33%), ...
- **Pays-Bas: la justice ordonne à l'Etat de réduire les émissions de gaz à effet de serre**, Belga - 24 Jun. 2015

(AFP) = Un tribunal néerlandais a ordonné mercredi à l'Etat de réduire les émissions de gaz à effet de serre dans le pays de 25% d'ici à 2020 à la suite de poursuites engagées par 900 citoyens contre leur gouvernement pour combattre le réchauffement climatique. "Le tribunal ordonne à l'Etat ...

- **Les associations de journalistes soutiennent une action contre la ministre Marghem (2),** Belga - 24 Jun. 2015
(BELGA) = L'association flamande des journalistes (VVJ) et son pendant francophone, l'Association des Journalistes Professionnels (AJP), soutiennent l'action en justice intentée par un journaliste contre la ministre de l'Energie et de l'Environnement Marie-Christine Marghem (MR), ont-elles, chacune, fait savoir mercredi. L'action fait suite au refus persistant de la ministre de ...
- **USA: le Congrès donne des pouvoirs accrus à Obama sur le libre-échange,** Belga - 24 Jun. 2015
(AFP) = Le Sénat américain a adopté mercredi une loi accordant à Barack Obama des pouvoirs accrus pour finaliser un immense accord de libre-échange avec la région Asie-Pacifique, à l'issue de plusieurs semaines de bataille parlementaire. Le texte, adopté grâce à l'appui de la majorité républicaine, part désormais pour promulgation ...
- **Qui se cache derrière les labels bio?,** weekend.levif.be - 24 Jun. 2015
Le bio connaît un succès de plus en plus grand, tant et si bien qu'il faut maintenant adapté l'offre à cette (immense) demande. Et c'est bien là que se loge le noeud du problème: le bio n'est-il pas victime de son succès et peut-être plus si bio que cela ?
- **Amerikaanse Senaat brengt vrijhandelsverdrag dichterbij,** Belga - 24 Jun. 2015
(ANP/AFP/DPA) = De Amerikaanse Senaat heeft president Barack Obama woensdag meer bevoegdheden gegeven om onderhandelingen te voeren over vrijhandelsverdragen. Het Huis van Afgevaardigden had vorige week al het licht op groen gezet. Met de goedkeuring door het Congres is een handelsverdrag met Aziatische landen aanzienlijk dichterbij gekomen en lijkt ook ...
- **Amerikaanse Senaat brengt vrijhandelsverdrag dichterbij,** www.standaard.be - 24 Jun. 2015
De Amerikaanse Senaat heeft president Barack Obama woensdag meer bevoegdheden gegeven om onderhandelingen te voeren over vrijhandelsverdragen.
- **Les ministres de la Défense de l'Otan doivent muscler l'appareil militaire allié,** Belga - 24 Jun. 2015
(BELGA) = Les ministres de la Défense des 28 pays de l'Otan se sont retrouvés mercredi à Bruxelles pour entériner une série de mesures visant à renforcer la défense des alliés, dont les voisins de la Russie toujours inquiets face à l'expansionnisme de Moscou. Ils doivent ainsi notamment porter à ...
- **De keten als kluwen,** Trends - 25 Jun. 2015
Ketens korter, meer circulair of milieubewust maken. In de voedingssector zijn er heel wat initiatieven, maar het kan ook in andere sectoren. Maar omdat de ketens er vaak complexer zijn, is de oplossing dat meestal ook.

Greenpeace voert actie voor de zee aan Thermae Palace

Het Nieuwsblad/Oostende-Westhoek - 25 Jun. 2015
Pagina 22

Oostende Greenpeace voerde woensdagmorgen actie op de zeedijk actie om aandacht te vragen voor het maritieme milieu.

Er werden banners opgehangen aan de zuilen van de gaanderijen, en een levensecht lijkende ijsbeer trok de aandacht van heel wat wandelaars op de zeedijk. De politie kwam ter plaatse om een oogje in het zeil te houden, maar de actie verliep rustig.

De actie vond plaats aan het Thermae Palace omdat de Oskar-commissie er gisteren vergaderde met zo'n honderd vertegenwoordigers uit Europa, die ook in het hotel overnachten.

Het Oskar-verdrag dat in 1992 werd overeengekomen, heeft tot doel het voorkomen en beëindigen van de verontreiniging van het mariene milieu, het beschermen van het zeegebied tegen de nadelige effecten van menselijke activiteiten, het ecosysteem in stand houden en aangetaste zeegebieden herstellen. (dji)

DOMINIQUE JAUQUET

Copyright © 2015 Corelio. Alle rechten voorbehouden

Afro C Festival met Ken Boothe

De Streekkrant/Middenkust - 24 Jun. 2015
Pagina 8

BREDENE - Afro C Festival is elk jaar een topper in Bredene. Vorig jaar waren er nog 25.000 bezoekers op het gratis festival. Op vrijdag 7 en zaterdag 8 augustus kan je er bands ontdekken uit de hele wereld. Black Slate (UK), Jack Parow (ZAF), Dubioza Kolektiv (Bosnië) en Bazarro All Stars (Colombia) zijn de meest opvallende namen.

Afro C Festival moest na de annulering van de Europese tournee van Third World op zoek naar een nieuwe headliner. In de plaats komt Ken Boothe afgezakt naar Bredene. Hij is een van de allerbeste stemmen van Jamaica. De carrière van Boothe begon in 1966 met zijn allereerste opnames voor het bekende Studio One label. In Jamaica was het in die periode al ska wat de klok sloeg en Ken Boothe ging er een stapje verder mee. In zijn lange carrière scoorde hij tal van hits, met het liedje 'Everything I Own' als uitschieter: de hit schopte het in 1974 tot nummer 1 in de UK charts. Later volgden successen met 'Set me Free', 'When I fall in love', 'Crying over you' en vele andere hits die hem voor altijd de titel 'The King of Rocksteady' opleverden. Live heeft Ken Boothe een onberispelijke reputatie. Zijn concerten zijn stevast gekruid met opvallende covers in een rocksteady jasje: van Bill Whitters tot Spandau ballet. Er zijn drie podiums en er is een nieuwe samenwerking met Greenpeace. Foodies kunnen terecht voor een uitgekiend 'worldfood' aanbod en exotische cocktails. Op zaterdag is er de wereldculturenmarkt en er zijn tal van workshops. Er is tevens een VIP-aanbod voor de prijs van 75 euro persoon. (lbeb/foto grf)

Copyright © 2015 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden

Nederland gidsland

Het Belang van Limburg - 25 Jun. 2015
Pagina 2

Nederland was gisteren weer even gidsland. Een flink deel van de wereldpers was afgezakt naar Den Haag om de voorlezing van het vonnis te volgen in de zaak die de Stichting Urgenda had aangespannen tegen de Nederlandse overheid. Volgens Urgenda en honderden medestanders doet de Nederlandse overheid veel te weinig om de uitstoot van broeikasgassen te beperken. Zoals bekend zorgen die broeikasgassen voor de opwarming van de aarde en is de mens de voornaamste bron van de extra uitstoot van die gassen. Als de gemiddelde temperatuur meer dan twee graden hoger komt te liggen, dan wordt het leven zoals we het nu kennen, zo goed als onmogelijk. De Nederlandse rechter gaf Urgenda gisteren gelijk en veroordeelt de overheid om tegen 2020 - dus binnen amper vijf jaar - de uitstoot van broeikasgassen met 25 procent te verminderen in vergelijking met 1990. Zoals een van de raadsmanen van Urgenda gisteren zei, "we waren overtuigd van ons gelijk, maar we vreesden dat geen rechter zo moedig zou zijn om ons te volgen".

Het historisch belang van de uitspraak in Den Haag kan niet overschat worden. Voor het eerst in de geschiedenis dwingt een rechter de overheid om maatregelen te nemen die de opwarming van de aarde afremmen. Dat Nederland als klein land geen echte impact zou hebben op de globale opwarming, werd door de rechter vakkundig van tafel geveegd, net als het argument dat die milieumaatregelen de economische groei zouden afremmen. Voor de rechter is de zorgplicht van de overheid van hoger belang.

De uitspraak in Den Haag is een serieuze opsteker voor de Belgische Klimaatzaak die via de rechter een degelijk klimaatbeleid wil afdwingen. Dat Belgische klimaatbeleid is tot nu een lachertje gebleken. Enkele weken geleden, bij een tussentijdse klimaatconferentie in Bonn, ging ons land nog voor heel de wereldgemeenschap met de billen bloot. Na zes jaar bakkeleien zijn de verschillende overheden in ons land het nog niet eens hoe de klimaatinspanningen per gewest te verdelen. En intussen staat nog 247 miljoen euro die de veiling van uitstootrechten opracht, op een rekening van de Nationale Bank geparkeerd omdat die overheden er niet in slagen dat geld via een redelijke verdeelsleutel uit te delen en te besteden aan het bestrijden van de klimaatverandering. Vooral Vlaanderen, waar we beter doen wat we zelf doen, zou hierbij het been stijf houden. De opwarming van de aarde is zowat de grootste uitdaging waarvoor we staan, zoals paus Franciscus onlangs nog in zijn encycliek benadrukte. Dat een overheid hierin haar verantwoordelijkheid niet opneemt, grenst aan schuldige nalatigheid.

Copyright © 2015 Concentra. Alle rechten voorbehouden

Nederland veroordeeld voor 'slecht' klimaatbeleid

Het Belang van Limburg - 25 Jun. 2015
Pagina 10

*den haag*Nederland schreef gisteren geschiedenis. Een rechtbank in Den Haag heeft de staat veroordeeld tot de vermindering van het aantal broeikasgassen tegen 2020 met 25 procent in vergelijking met 1990. Een opsteker voor de Belgische Klimaatzaak.

Het is de eerste keer dat een rechter een overheid verplicht om maatregelen te nemen tegen klimaatverandering. Volgens de Nederlandse rechters wilde de regering de broeikasgassen tegen 2020 met maar 14 tot 17 procent verminderen - onwettelijk gezien de grote bedreiging die de klimaatverandering vormt, zo oordeelt het gerecht.

De wereldpers was afgezakt naar Den Haag voor de uitspraak in de zaak die de stichting Urgenda had aangespannen tegen de Nederlandse Staat.

Roger Cox, de uit Nederlands-Limburg afkomstige advocaat van Urgenda, is opgetogen over het vonnis: "Dit is de eerste zaak in de wereld waar de overheid aansprakelijk wordt gesteld voor een te minimalistisch klimaatbeleid. De rechter heeft ook duidelijk erkend dat de opwarming van de aarde grotendeels door de mens is veroorzaakt en dat een opwarming hoger dan twee graden ontoelaatbaar en gevaarlijk is."

Cox, die ook de Belgische Klimaatzaak adviseert, heeft altijd "in onze eigen redenering geloofd. We vroegen ons enkel af of een rechter zo moedig zou zijn om ons te volgen."

Precedent

Wie vreest dat de 25 procent die de Nederlandse rechter eist, de krachten van Nederland zou overstijgen, mag gerust zijn: Duitsland en Denemarken realiseren tegen 2020 maar liefst 40 procent minder broeikasgassen.

De Nederlandse overheid heeft nog drie maanden de tijd om in beroep te gaan. Cox is ervan overtuigd dat "de uitspraak van de Nederlandse rechter zeker een precedent kan vormen" voor de Belgische Klimaatzaak, die enkele BV's (zie kader) inspanden en binnenkort doorgaat.

De Belgische Bond Beter Leefmilieu (BBL) reageerde gisteren verheugd op het vonnis: "De rechter oordeelt met gezond verstand. Dat de klimaatverandering gevaarlijk is, daar is iedereen het over eens. Maar toch doen vele overheden niet genoeg om ze af te remmen."

Roger HUISMAN

Copyright © 2015 Concentra. Alle rechten voorbehouden

Nederland moet uitstoot broeikasgas inperken

HET
LAATSTE
NIEUWS

Het Laatste Nieuws* - 25 Jun. 2015
Pagina 13

* Het Laatste Nieuws/Brabant-Hageland, Het Laatste Nieuws/De Nieuwe Gazet, Het Laatste Nieuws/de Ring-Brussel, Het Laatste Nieuws/Dendermonde, Het Laatste Nieuws/Denderstreek, Het Laatste Nieuws/Gent-Eeklo-Deinze, Het Laatste Nieuws/Gent-Wetteren-Lochristi, Het Laatste Nieuws/Kempen, Het Laatste Nieuws/Leiestreek, Het Laatste Nieuws/Leuven-Brabant, Het Laatste Nieuws/Limburg, Het Laatste Nieuws/Mandelstreek, Het Laatste Nieuws/Mechelen-Lier, Het Laatste Nieuws/Middenkust, Het Laatste Nieuws/Oostkust, Het Laatste Nieuws/Pajottenland, Het Laatste Nieuws/Vlaamse Ardennen, Het Laatste Nieuws/Waasland, Het Laatste Nieuws/Westhoek, Het Laatste Nieuws/Westkust, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Noord, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Stad, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Zuid, Het Laatste Nieuws/Vakantie

Goed nieuws voor de Belgische vzw Klimaatzaak, want haar Nederlandse tegenhanger Urgenda heeft de rechtszaak tegen de Nederlandse staat gewonnen. De rechtbank verplicht de Nederlandse staat nu om de uitstoot van broeikasgas in te perken.

De overwinning van Urgenda tegen de Nederlandse staat is intussen wereldnieuws. Voor het eerst in de geschiedenis wordt een staat verplicht om zijn uitstoot te verminderen. Tegen 2020 moet in Nederland de CO₂-uitstoot gedaald zijn met minstens 25 procent ten opzichte van het niveau in 1990.

De Belgische tegenhanger 'Klimaatzaak' is heel blij met het nieuws, want ook zij dagvaardde de Belgische staat wegens het ontbreken van een doortastend klimaatbeleid. Verscheidene bekende Vlamingen - onder meer Francesca Vanthielen, Nic Balthazar, Tom Lenaerts en Stijn Meuris - zijn bij de 11 oprichters van de vzw. Hun eisen worden gedragen door 9.000 sympathisanten. Francesca Vanthielen woonde het proces in Nederland bij. "De uitspraak van de rechter heeft ons toch verrast, de opluchting was groot. Nederland heeft voor ons een beetje de weg geplaveid."

Optimistisch

De Belgische zaak zit nog in een voorbereidingsfase, maar volgens advocaat Denis Philippe zou het bij ons ook zo kunnen lopen. "Na vandaag ben ik al een pak optimistischer, want de principes van de zaak zijn bij ons gelijk." Verwacht wordt dat de zaak in ons land binnen anderhalf jaar voor de rechter komt. "Het verschil is dat wij vier overheden, de federale en de drie gewestregeringen, moesten dagvaarden, omdat die bevoegdheid gesplitst is. Zij moeten dus op dezelfde lijn zitten." Philippe verwacht dat ze net als de Nederlandse staat zullen pleiten dat een verlaging van de uitstoot slecht is voor de economie. Strengere normen zouden bedrijven kunnen weggagen. (SCG)

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden

Rechter legt Nederland strenger klimaatplan op

De Tijd - 25 Jun. 2015
Pagina 10

De Nederlandse overheid moet de uitstoot van broeikasgassen in 2020 met zeker 25 procent hebben teruggedrongen ten opzichte van 1990. Dat besloot een rechter in Den Haag gisteren, nadat de duurzaamheidsorganisatie Urgenda en bijna 900 mede-eisers een proces hadden opgestart. Volgens de prognoses zou Nederland over vijf jaar maar een CO2-reductie van 17 procent realiseren, terwijl internationale klimaatverdragen een vermindering van 25 tot 40 procent opleggen. Milieu-activisten noemen het vonnis 'historisch' en voorspellen dat ook in andere landen soortgelijke processen overheden zullen dwingen eindelijk een drastisch klimaatplan op te stellen. Ook in België werden de overheden gedagvaard vanwege een nalatig klimaatbeleid. Bijna 9.000 mede-eisers sloten zich aan bij vzw Klimaatzaak, die zich onder meer liet inspireren door de Nederlandse procedure. Een debat ten gronde zal in ons land allicht pas over een jaar plaatsvinden.

Copyright © 2015 Mediafin. Alle rechten voorbehouden

Klimaat-BV's juichen over 'pandoering voor de staat'

Het Nieuwsblad* - 25 Jun. 2015
Pagina 16

* Het Nieuwsblad/Aan Gent gebonden, Het Nieuwsblad/Antwerpen, Het Nieuwsblad/Brugge-Oostkust, Het Nieuwsblad/Brussel-Noordrand, Het Nieuwsblad/Dender, Het Nieuwsblad/Kempfen, Het Nieuwsblad/Kortrijk-Waregem-Menen, Het Nieuwsblad/Leuven-Hageland, Het Nieuwsblad/Limburg, Het Nieuwsblad/Mechelen-Lier, Het Nieuwsblad/Meetjesland - Leiestreek, Het Nieuwsblad/Oostende-Westhoek, Het Nieuwsblad/Pajottenland, Het Nieuwsblad/Roeselare-Tielt-Izegem, Het Nieuwsblad/Vlaamse Ardennen - Gentse Rand, Het Nieuwsblad/Waasland

Gejuich bij BV's als Francesca Vanthielen en Stijn Meuris nu een rechter de Nederlandse overheid verplicht fors meer inspanningen te doen om de schadelijke CO₂-uitstoot terug te dringen. 'Een pandoering voor de Nederlandse staat', zegt Stijn Meuris. Hoopvol, want in ons land loopt een gelijkaardige rechtszaak van burgers tegen de verschillende overheden.

De uitspraak van de rechter werd als historisch en uniek neergezet. 'Voor de eerste keer geeft een rechter een groep van burgers gelijk die vindt dat de Nederlandse overheid te weinig doet voor een beter klimaat', zegt Urgenda-directeur Marjan Minnesma, het boegbeeld van de Nederlandse klimaatzaak. Urgenda is de organisatie van verontruste burgers die de rechtszaak aanspande omdat de Nederlandse staat 'toekomstige generaties in de steek laat'.

In zijn uitspraak 'beveelt' de rechtbank de Nederlandse staat om tegen 2020 minstens een kwart minder broeikasgassen uit te stoten, in vergelijking met 1990. Nederland had zich geëngageerd om die uitstoot tegen 2020 met 'slechts' 17 procent terug te dringen. Toch is het nog maar de vraag of het niet louter een principiële overwinning blijft. De rechter dreigt in zijn vonnis niet met boetes of straffen. En alvast de Nederlandse rechts-liberale VVD vindt de uitspraak overtrokken.

'We zijn goed bezig om tegen 2030 een reductie van 40 procent te realiseren', beklemtoont kamerlid Remco Dijkstra. Dat het nu wat trager gaat, is volgens hem 'van belang om een goede balans te houden tussen welvaart en werkgelegenheid én die reductie'.

Of we in België een gelijkaardige uitkomst van De Klimaatzaak kunnen verwachten, is verre van duidelijk. De Klimaatzaak, bestaande uit elf BV's en 9.000 gewone burgers, moest in ons land zowel de Vlaamse, Waalse, Brusselse als federale overheid aanklagen, al die overheden gaan over het klimaat in ons land. Dat maakt het proces veel complexer. De Belgische juridische molens draaien bovendien trager dan in Nederland, een uitspraak wordt ten vroegste volgende zomer verwacht.

Toch zijn de initiatiefnemers hoopvol, gelet op de 'pandoering die Nederland gisteren kreeg', aldus Noordkaap-muzikant Stijn Meuris. 'De rechter veegde ook het argument van tafel dat kleine landen niet op het klimaat wegen, een argument dat ook België kan aanvoeren.'

Langs Vlaamse kant wil bevoegd minister van Leefmilieu Joke Schauvliege (CD&V) weinig commentaar kwijt bij de Nederlandse uitspraak. Zij waarschuwt wel dat een gelijkaardige uitkomst niet zonder gevolgen blijft. 'De Europese klimaatdoelstellingen bedragen

voor België een reductie van de CO 2-uitstoot met 15 procent. Mocht dat 25 procent worden, heeft dat drastische gevolgen voor de industrie, maar ook voor woningeigenaars, kortom voor elke individuele burger.'

Werner Rommers

Copyright © 2015 Corelio. Alle rechten voorbehouden

Onverwachte uitspraak geeft Belgen hoop

dS

De Standaard* - 25 Jun. 2015
Pagina 4

* De Standaard/Antwerpen, De Standaard/Limburg, De Standaard/Oost-Vlaanderen, De Standaard/Vlaams-Brabant/Brussel, De Standaard/West-Vlaanderen

Het zou nooit gebeuren, dacht iedereen. Maar het gebeurde gisteren dus toch. Een rechter in Den Haag veroordeelde de Nederlandse overheid omdat zij te weinig doet om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Francesca Vanthielen, Stijn Meuris, Serge De Gheldere en co. juichen (een beetje).

Van onze redacteur in Nederland Dominique Minten

Den Haag'Hoe groter het te keren gevaar is,' zei de rechter in Den Haag, 'hoe kleiner de vrijheid van de staat wordt.' Nederland moet daarom tegen 2020 zijn uitstoot met 25 procent verminderen. De vraag is wat deze onverwachte uitspraak betekent voor het internationale klimaatbeleid?

Gaan mensen over de hele wereld hun staat aanklagen. In Noorwegen wordt er alvast over nagedacht en in België is het al zover. De vzw Klimaatzaak heeft een gelijkaardige klacht ingediend. Klimaatzaak eist dat België zijn uitstoot tegen 2020 met 25 tot 40 procent vermindert.

Stijn Meuris, een van de initiatiefnemers, is blij met de Nederlandse uitspraak, maar blijft voorzichtig. 'Dit is absoluut een opsteker voor ons en het geeft onze klacht in elk geval dynamiek. Maar dit is absoluut geen garantie dat een Belgische rechter dezelfde uitspraak doet.'

In ons land moeten de debatten nog beginnen en hoopt Klimaatzaak over anderhalf jaar een uitspraak te hebben. En te kunnen juichen. Net als de Nederlandse collega's gisteren toen rechter Hans Hofhuis zijn vonnis voorlas. De man velde een oordeel dat weinigen hadden verwacht, zelfs de klagers niet. 'Dit is wat we altijd hadden gehoopt, maar iedereen zei: dit gaat nooit gebeuren', aldus Marjan Minnesma, directrice van klimaatorganisatie Urgenda.

Urgenda was naar de rechtbank gestapt omdat ze vond dat de Nederlandse overheid te weinig deed om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen. Negenhonderd verontruste burgers steunden de rechtszaak. Zij krijgen nu over de hele lijn gelijk van de rechter. Die vindt dat de politiek meer moet doen om het dreigende gevaar, veroorzaakt door de klimaatverandering, te keren.

Zorgplicht

De rechter wees erop dat het wetenschappelijk zeer breed aanvaard is dat de klimaatverandering bijzonder ernstige gevolgen kan hebben, zeker als de temperatuur tegen 2100 met meer dan 2 graden stijgt. 'De staat heeft een zorgplicht voor de bescherming van het leefmilieu. En de effectieve controle op het Nederlandse emissieniveau is een taak van de staat', aldus de rechter.

En de Nederlandse staat doet op dat vlak niet genoeg. Om de 2-gradendoelstelling te halen moeten de geïndustrialiseerde landen tegen 2020 hun uitstoot met 25 tot 40 procent verminderen tegenover 1990. Dat staat in alle rapporten van het VN-klimaatpanel en daar is wetenschappelijke consensus over. De verwachting is dat Nederland tegen 2020 zijn uitstoot met maximaal 17 procent verminderd zal hebben.

De overheid moet daarom van de rechter een tandje bijsteken. In het vonnis staat dat Nederland zijn uitstoot met ten minste 25 procent moet verminderen. Maar de rechtbank legt geen dwangsommen of boetes op als het doel niet wordt bereikt. 'Dat hebben we ook nooit geëist', zegt Roger Cox, de advocaat van Urgenda. 'We gaan ervan uit dat een overheid respect heeft voor vonnissen van rechters.'

Kosten

De rechter wijst er ook op dat hij geen onmogelijke eisen stelt. 'De kosten van de bevolen maatregelen zijn niet onaantalbaar hoog.' En hij veegt ook het argument van tafel dat Nederland niet in zijn eentje het wereldwijde klimaatprobleem kan oplossen. 'Elke vermindering van uitstoot draagt bij aan het voorkomen van een gevaarlijke klimaatverandering. Nederland zou als geïndustrialiseerd land voorop moeten lopen.'

Maar betreedt de rechtbank met dit bevel niet het terrein van de politiek? Ook daar heeft de rechter een antwoord op. 'De rechtbank moet de vrije beleidsruimte van de overheid zeker respecteren. Een rechtbank moet terughoudend zijn. Daarom wordt het bevel tot emissievermindering beperkt tot 25 procent, de ondergrens van de norm van 25 tot 40 procent.'

En de Nederlandse politiek? De verantwoordelijke staatssecretaris Wilma Mansveld reageerde gisteren voorzichtig. 'We gaan bestuderen wat deze zaak voor de politiek betekent. Ook wij willen de klimaatverandering aanpakken, maar dat kan het best door binnen Europa afspraken te maken en zoveel mogelijk landen mee te krijgen.'

Dominique Minten

Copyright © 2015 Corelio. Alle rechten voorbehouden

Botsing van twee logica's

dS

De Standaard* - 25 Jun. 2015
Pagina 2

* De Standaard/Antwerpen, De Standaard/Limburg, De Standaard/Oost-Vlaanderen, De Standaard/Vlaams-Brabant/Brussel, De Standaard/West-Vlaanderen

De staat moet meer doen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Dat zegt een rechtbank in Den Haag. Het vonnis legt de Nederlandse overheid op ervoor te zorgen dat de uitstoot in 2020 minstens 25 procent lager is dan in 1990. De uitspraak is belangrijk omdat ook bij ons een groep burgers een gelijkaardige zaak heeft aangespannen.

Over dit actiemiddel heerst ook bij milieuverenigingen verdeeldheid. De uitkomst van een juridische procedure is immers onzeker. Wat doe je als de rechter de zaak minder gunstig gezind is? Maar daar houdt het niet op. Ruimer dan het klimaatvraagstuk is de kwestie of we met het juridiseren van het maatschappelijke debat wel op de goede weg zijn. De Nederlandse rechtbank noemt zichzelf terughoudend. Daarom wil ze slechts een daling van de uitstoot met 25 in plaats van met 40 procent. Er wordt ook geen dwangsom opgelegd.

Toch botsen hier twee logica's, die van de politieke besluitvorming en die van de juridische beoordeling van een betwisting. Een rechter kan niet alleen burgers of bedrijven, maar ook de overheid dwingen tot een bepaald gedrag. Maar daarmee geeft hij nog niet de middelen aan waarmee dat moet gebeuren. Stel dat er geen politieke meerderheid is voor de beleidsaanpassing, moet de regering die dan toch uitvoeren op last van de rechtbank?

De Haagse rechtbank baseert zich op de zorgplicht van de overheid en zegt dat Nederland het voortouw moet nemen, ook als andere landen achterwege blijven. Dat biedt mogelijkheden voor actiegroepen die van mening zijn dat armoede verboden moet worden of vinden dat inkomsten boven 1 miljoen euro voor 100 procent belast moeten worden. Maar er zou ook een beweging kunnen opstaan die propageert dat de wedde van rechters wordt gehalveerd tot de gerechtelijke achterstand is weggewerkt. Krijgt die ook een rechtbank aan haar kant?

Stel dat de overheid die geen meerderheid vindt voor klimaatmaatregelen, zelf naar de rechtbank was gestapt en, gewapend met dit vonnis, eenzijdig strengere uitstootnormen of belastingen op vervuiling zou doorvoeren, met miskening van het parlement. Zouden we dat dan aanvaarden?

Politiek is een methode om met een haalbare oplossing te komen voor onverzoebare belangen. Dat is geen ordelijk proces en het leidt vaak tot onbevredigende resultaten. De hang naar verkorte procedures, met minder tegenspraak, neemt hand over hand toe. De illusie is dat de tegenstand uit de discussie weren tot efficiënter beleid zal leiden. De legitimering is altijd 'een hoger, onbetwistbaar belang'. Het is verstandig goed na te denken alvorens hierin een stap voorwaarts te zien.

Bart Sturtewagen

Copyright © 2015 Corelio. Alle rechten voorbehouden

Standpunt

De Morgen - 25 Jun. 2015
Pagina 2

Op een dag waarop de toevoer van belangwekkend nieuws niet bepaald een probleem is geweest, komt het meest 'historische' nieuwsfeit uit een rechtbank in Den Haag. De rechter daar beveelt de Nederlandse staat in de zogenaamde Klimaatzaak om tegen 2020 de uitstoot van broeikasgassen met een kwart te verminderen tegenover het peil van 1990. Het is de allereerste keer dat een rechter zorg voor milieu en klimaat expliciet tot de zorgplicht van de overheid rekent.

De precedentwaarde van dit vonnis kan verregaand zijn. Ook in België hebben bekende en minder bekende burgers een 'klimaatzaak' aangespannen. Hun zaak krijgt plots een veel hogere kans op slagen. En er is geen reden waarom ook in andere landen burgers niet naar de rechter zouden stappen om hun recht op deugdelijk klimaatbeleid op te eisen.

In ons land wordt die klimaatzaak met veel scepsis omringd. De activisten wordt verweten de juridisering van het maatschappelijk debat in de hand te werken, alsof nu ook ideologische meningsverschillen door een rechter beslecht moeten worden. Burgers, zo luidt het, die beleid willen sturen, moeten zich maar tot de stembus wenden, niet tot de rechtbank.

Het belangwekkende van het vonnis in Nederland is dat het juist op die punten een glashelder en ondubbelzinnig antwoord biedt. Zeker regeringen moeten de vrijheid behouden om beleid te voeren op de wijze die een democratisch gelegitimeerde meerderheid raadzaam acht. Maar die beleidsvrijheid wordt begrensd door de plicht om zorg te dragen voor burgers. En zorg voor het milieu vormt daar dus een onderdeel van.

Beloftes breken hoort - helaas - bij de politiek. De belofte breken om internationale klimaatafspraken uit te voeren, gaat evenwel zo ver, zo lijkt de rechter te zeggen, dat ze niet alleen aan de stembus afgestraft mag worden. Daar valt eigenlijk weinig op af te dingen. De rechter treedt op namens een algemeen belang dat politici met voeten treden en dat individuele burgers-kiezers niet altijd precies kunnen inschatten.

Het einde van de scheiding der machten is heus niet afgekondigd in Nederland. Hoe regeringen internationale afspraken concreet invullen blijft hun exclusieve bevoegdheid. De historische wake-upcall vanuit Den Haag is wel dat we niet langer de luxe hebben om klimaatzorg te beschouwen als een kwestie van ideologisch meningsverschil. Het behoort voluit tot de plicht van een staat om zijn burgers te beschermen.

Immers, om het met de ook gisteren overleden zanger Thé Lau te zeggen: 'Iedereen is van de wereld'. En vooral: 'De wereld is van iedereen'.

BART EECKHOUT

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden

Groene gerechtigheid

De Morgen - 25 Jun. 2015
Pagina 1

Huilend van blijdschap valt de Nederlandse advocaat Roger Cox in de armen van zijn vrouw. Een rechter in Den Haag heeft de Nederlandse overheid verplicht om de CO2-uitstoot voor 2020 met 25 procent te verminderen tegenover 1990. Een historische uitspraak en een ontlasting van formaat voor Cox, die al heel lang met de zaak bezig is. Zijn vrouw, die hem door de schier onmogelijke opdracht heen loodste, deelde in de vreugde. 'Dit is voor mijn kinderen', zei Cox. Ook Belgische klimaativisten onthaalden de uitspraak van de Nederlandse rechtbank op gejuich.

DSO

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden

Groene gerechtigheid

De Morgen - 25 Jun. 2015
Pagina 12

Ze zijn vaak weggezet als naïeve groene ridders, maar de Nederlandse klimaatzaak Urgenda haalt nu wel een historische slag thuis. In een precedent legt de rechter de staat meer klimaatactie op. 'Hopelijk is hij hier even moedig', zegt de Belgische Klimaatzaak.

Walk the talk. Doe wat je belooft. Dat is de boodschap van het Nederlandse gerecht aan de staat over het klimaatbeleid. De rechter verplicht het land zijn broeikasgasuitstoot met een kwart te doen zakken in vergelijking met 1990. Daarmee levert de vraag van de milieu-organisatie Urgenda aan justitie om de opwarming te erkennen en in te grijpen een wereldprimeur op.

Het vonnis geeft niet alleen de zeer gelijkaardige klimaatzaak bij ons een fikse duw in de rug, het overtuigt anderen elders maar kan ook een oppepper zijn voor de slabakkende internationale klimaatonderhandelingen. Juridische afdwingbaarheid is een heikel punt. "Daarom wordt dit vonnis een topic op de volgende klimaattop eind dit jaar in Parijs, want het geeft burgers de kans hun land aansprakelijk te stellen", zegt een insider.

In de rechtszaal in Den Haag, die vol zat met supporters, juristen en wereldpers, zette rechter Hans Hofhuis van naaldje uiteen hoe hij tot zijn oordeel kwam. "Erg spannend. Wij waren de hele tijd op een 'desondanks'-moment aan het wachten. Maar dat kwam er gewoon niet en toen was er applaus en gejuich", zegt Stijn Meuris vanuit Den Haag. Samen met elf andere Belgen trekt hij de klimaatzaak in ons land.

Ook advocaat Roger Cox (zie hiernaast), die de juridische argumentatie uitbouwde en daarmee geschiedenis schrijft, luisterde nerveus naar de uitspraak van zeventig pagina's. "Pas toen de rechter stelde dat de Europese klimaatafspraken doorslaggevend zijn, wist ik: 'Het is beklonken.' Dat was onwerkelijk. Niet in de zin dat ik niet geloof in de zaak, dat ben ik altijd blijven doen Maar nu kreeg ik tranen in de ogen", zegt de altijd rustige jurist lichtjes verbaasd.

"Ik ben een pragmaticus. Je bereidt je toch voor op een nederlaag, ook al weet je dat je zaak verdraaid goed ineensteekt. Net voor de uitspraak stelde ik me al voor hoe we zouden verliezen en hoe ik daaruit dan weer de energie zou putten om in beroep te gaan", zegt Cox.

Dat was dus nergens voor nodig. De rechter doet wat Cox al die maanden nooit durfde dromen en volgt zijn juridische argumentatie over de hele lijn.

Op het internationale toneel gaat Nederland ermee akkoord om de opwarming onder de twee graden te houden tegenover 1990, zo stelt de rechter vast. In 2010 kwamen alle landen overeen de temperatuurstijging onder de volgens wetenschappers riskante twee graden te houden in vergelijking met pre-industriële niveaus. En voor industrielanden impliceert dat volgens diezelfde klimaatwetenschap een uitstootreductie tussen 25 en 40 procent tegen 2020 in vergelijking met 1990.

Maar in eigen land onderneemt de regering veel te weinig om dat waar te maken. Nederland koerst aan op een vermindering van 17 procent in 2020. Dat betekent dat "de staat haar zorgplicht tegenover de burgers niet nakomt en onrechtmatig handelt", zo staat in het vonnis.

Van alle tegenargumenten is brandhout gemaakt.

Het belangrijkste punt waarop de zaak werd aangevallen, is de scheiding der machten die justitie verbiedt de politiek te sturen. Maar wanneer het gerecht vaststelt dat het beleid de burgers blootstelt aan gevaren, moet de rechtbank rechtsbescherming bieden, ook in

zaken tegen de overheid. Tegelijkertijd past de rechter terughoudendheid toe, zo staat er. Daarom is het rechterlijk bevel beperkt tot 25 procent, de ondergrens van de norm van 25 tot 40 procent.

Calimerocomplex

Ook dat het een ideologische kwestie is, dat het allemaal zo erg niet is en trouwens ook ver weg, zijn stellingen die hier juridisch zijn ontkracht. Op basis van de wetenschappelijke rapporten van het VN-klimaatpanel (IPCC), die de Nederlandse overheid ook erkent, is onomstotelijk bewezen dat de opwarming een ernstige bedreiging voor de wereld vormt. Mèt voor een land dat onder de zeespiegel ligt ook heel concrete schade. Nederland zal ook merken dat het klimaat elders in de wereld verandert waardoor sommige invoerproducten duurder worden.

Een ander vaak gehoord tegenargument is dat een afdoende uitstootvermindering 'lastig is voor een klein land' en dat grotere landen, nog minder doen. Die calimeroredenering is dé klassieker in klimaatonderhandelingen. Maar ze houdt juridisch geen steek, volgens dit vonnis: "De staat kan zich niet verschuilen achter het argument dat de oplossing van het wereldwijde klimaatprobleem niet alleen afhangt van Nederlandse inspanningen. Elke vermindering van uitstoot draagt namelijk bij aan het voorkomen van een gevaarlijke klimaatverandering. Nederland zou als geïndustrialiseerd land voorop moeten lopen."

Bovendien stelde Nederland tot in 2010 een uitstootvermindering van 30 procent tegen 2020 voorop. Dat werd door een nieuw rechts kabinet afgezwakt. Maar het land heeft met andere woorden zelf al toegegeven dat het die inspanningen aankan.

Tot slot, zo redeneert de rechter, is de overheid gebonden aan een zorgplicht tegenover de burgers en moet ze de bevolking dus beschermen tegen gekende risico's en gevaren. Advocaat Cox trekt hier de vergelijking met asbest. Ook daarvan is duidelijk aangetoond dat het kankerverwekkend is en overheden en bedrijven zijn verplicht mensen ertegen te beschermen. Wie dat niet doet, is strafbaar.

De zorgplicht van een overheid primeert volgens dit vonnis op de economische belangen, als die al in het gedrang zouden zijn. Want de rechter stelt dat de kosten van de opgelegde verplichting niet onaanvaardbaar hoog zijn. Daarenboven blijkt dat "een reductie met minstens 25 procent het meest kosteneffectief is. Wordt echter niet snel genoeg werk van die overgang gemaakt, dan zullen de totale kosten oplopen."

Maar ook wanneer het nodige groene beleid meer kost, kan dat volgens de rechter geen argument zijn om de klimaatactie niet te verwezenlijken. Zelfs dan primeert namelijk het zorgprincipe dat overheden verplicht burgers en milieu te beschermen.

In de uitspraak staat geen dwangsom en de staat kan natuurlijk in beroep gaan. Op de vraag hoe het bevel dan af te dwingen is zegt Cox: "Het is hier de traditie dat de overheid rechterlijke bevelen volgt. Doet ze dat niet, dan kunnen wij dat nog altijd afdwingen met dwangsomprocedures. Of er een beroep komt is koffiedikkijken. Maar hoe dan ook moet de staat dit bevel uitvoeren tot een eventueel beroep het oordeel weerlegt. Als staat zeggen dat je het niet eens bent met de vaststelling van een rechter dat je de burgers tegen schade moet beschermen, lijkt me echter lastig te verkopen. Het aansprakelijkheidsrecht is hier doorslaggevend. Dat blaas je niet zomaar omver. Het heeft duidelijk een rol te spelen in de klimaatkwestie. Buitenlandse collega's kunnen het voortaan gebruiken in gelijkaardige zaken."

De kans dat die er komen is niet gering. "Iedereen zei: 'Dit gaat nooit gebeuren'", zegt Urgenda-directeur Marjan Minnesma. "Er zijn heel wat buitenlandse juristen geïnteresseerd, maar ze waren afwachtend en leken uit te gaan van verlies. Maar deze uitspraak betekent dat mensen over de hele wereld dezelfde eisen kunnen stellen." Verschillende organisaties kondigden al aan een gelijkaardige rechtszaak aan. In Noorwegen zijn de voorbereidingen ver gevorderd.

Het verst staat de Belgische Klimaatzaak, eind 2014 is opgestart door elf initiatiefnemers, waaronder enkele bekende gezichten. "Wij onthouden dat de rechter oordeelt dat de zorgplicht van de staat primeert. En dat een klein land die plicht niet kan ontlopen omdat het een klein land is", zegt Meuris. Een uitspraak in ons land zou voor eind 2016 zijn. Meuris: "Afwachten of de Belgische rechter even moedig is als deze."

Zenuwen achter de schermen

Het Nederlandse juridisch precedent baant in ieder geval de weg voor de Belgische zaak, die zo goed als dezelfde eisen stelt maar wel een dwangsom vraagt. "De Belgische rechter zal alvast niet meer moeten piekeren over de vraag of dit geen al te rare zaak is. Dat is het duidelijk niet", zegt Cox. Zijn Belgische confrater Dennis Philippe beaamt. "Een zeer positieve wending. De belangrijke juridische principes die hier gelden, zijn perfect toepasbaar in het Belgisch recht. Bovendien krijgt de klimaatwetenschap van het IPCC hier echt juridisch gewicht. Het is geen ideologisch debat, maar een op feiten gebaseerde schending van het aansprakelijkheidsrecht."

Achter de schermen veroorzaakt de uitspraak zowel in de Belgische als Europese beleidsmiddens duidelijk zenuwachtigheid. De bevoegde ministers Joke Schauvliege en Christine Marghem, die samen met hun Waalse en Brusselse collega's door Klimaatzaak zijn gedaagd, blijven karig met commentaar. "Dit vonnis staat los van de Belgische zaak. Wij hebben onze eigen argumenten en gaan die hier verdedigen", zegt Schauvliege.

Burgerplatform dat vriend, vijand en zichzelf verrast

DMorgen

De Morgen - 25 Jun. 2015

Pagina 13

Zelfs vrienden van burgerplatform Urgenda zijn verrast over het Haagse vonnis dat de regering verplicht tot verdergaande CO2-reductie.

Het bestaat nog maar acht jaar en moest aanvankelijk opboksen tegen gevestigde organisaties. Toch wist Urgenda vriend en vijand te verrassen met een gewonnen rechtszaak tegen de staat, die wellicht meer effect heeft op het klimaatbeleid dan jarenlang bivakkeren op de barricade.

Urgenda heette in 2007 nog 'de Urgenda' en stond voor een wensenlijstje ('urgente agenda') dat vier keurige activisten en sympathisanten achterlieten in een ingezonden artikel in NRC Handelsblad. Tegenwoordig noemt de beweging zichzelf een 'burgerplatform', hoewel twee van de oprichters van destijds, Marjan Minnesma en Jan Rotmans, daarin nog wel de belangrijkste burgers lijken te zijn.

De Nationale Postcodeloterij is de belangrijkste financier. Ook energiebedrijven Alliander en Eneco en de ASN-bank betalen mee.

Anders dan collega-organisaties, met betalende leden of donateurs, is de stichting vooral een netwerk. Daarin zitten veel prominenten.

Joris Wijnhoven van Greenpeace Nederland is vol bewondering voor de pressiegroep. Die heeft met verstand van zaken de rechter een "revolutionaire uitspraak" ontlokt.

Het 'unique sellingpoint' van Urgenda is volgens Wijnhoven dat het volledig zelfstandig werkt en snel kan opereren. "Wij zijn lid van een internationale organisatie. Dat heeft voordelen: wij kunnen Shell aanpakken bij olieboringen in arctisch gebied. Maar de schaduwkant is dat we soms minder wendbaar zijn."

Urgenda is minder bekend bij het grote publiek, "maar trekt zich daar niets van aan", zegt hij. "Daar kunnen wij en andere milieuorganisaties nog iets van leren. Het was initiatiefnemer van een klimaatmars, maar die was in vaktermen 'unbranded', hij werd niet gehouden onder iemands naam. Het werkt inderdaad prima om de gebeurtenis voor zichzelf laten spreken. Waarom al die labels van al die organisaties? Rond de klimaatconferentie in Parijs gaan we dat idee zeker overnemen."

JEROEN TROMMELEN

'Lang niet zeker dat rare juridische sprongen in beroep overeind blijven'

dS

De Standaard* - 25 Jun. 2015

Pagina 5

* De Standaard/Antwerpen, De Standaard/Limburg, De Standaard/Oost-Vlaanderen, De Standaard/Vlaams-Brabant/Brussel, De Standaard/West-Vlaanderen

De Nederlandse professor Jonathan Verschuuren is dé autoriteit op het vlak van internationaal milieurecht.

BRUSSELEen verregaand vonnis, noemt Jonathan Verschuuren de uitspraak. De Tilburgse hoogleraar milieurecht was bijzonder sceptisch over de kans op slagen. 'Nederlandse rechters zijn er beducht voor zich te moeien met het beleid', aldus Verschuuren. 'Hier heeft de rechter geoordeeld dat er sprake is van een onrechtmatige daad, omdat de overheid haar maatschappelijke zorgvuldigheidsplicht niet naleeft.'

Dat kon omdat de staat zelf erkent wat het probleem is?

'Ja, de rechter gebruikt allerlei niet-juridische uitspraken die de overheid in het verleden heeft gedaan, soft law noemen we dat, om aan te tonen dat de staat onzorgvuldig handelt. Dat maakt het vonnis ongebruikelijk, maar ook mooi.'

U zei dinsdag nog dat het haast onmogelijk is om in deze te bewijzen dat er een causaal verband is tussen de 'fout' en de (toekomstige) schade.

'Wel, dat is één van de rare sprongen in het vonnis. De rechter heeft het leerstuk van de "deelaansprakelijkheid" gebruikt. Nederland draagt voor een deeltje bij aan het mondiale broeikaseffect, en moet er dus mee voor opdraaien. Maar dat gaat best ver. Want uiteindelijk bedraagt de reductieverplichting die de rechter oplegt, slechts een paar procenten meer dan wat vandaag het geval is - algemeen geldt de norm van 16 procent minder CO₂-uitstoot tegen 2020, voor zware industrie is dat 21 procent - op mondiale schaal is dat een druppel in de oceaan.'

Dus in beroep wordt die redenering mogelijk overruled?

'Dat kan zijn, ja. Je moet ook weten dat de rechtbank in Den Haag bekend staat om haar gedurfde uitspraken, terwijl het Hof in Den Haag beduidend conservatiever is in haar rechtspraak.'

Van de scheiding der machten, een sleutelargument van de staat, is geen sprake, aldus de rechter.

'Daar is men héél uitvoerig op ingegaan, wat toch uitzonderlijk is. Niet alle argumenten in het vonnis van de rechter vind ik even overtuigend. Ik durf niet te zeggen dat dit een precedent wordt voor andere zaken, noch dat dit element overeind blijft in hoger beroep.'

In welke mate hebben de 'Oslo Principles' - de juridische grondslagen om de staat te dagvaarden wegens falend klimaatbeleid - een rol gespeeld?

'Goh, de Oslo Principles komen niet voor in het vonnis, het document is toch eerder een privé-initiatief. De rechter heeft zich hier gebaseerd op wetenschappelijke en beleidsmatige uitspraken.' (mju)

Copyright © 2015 Corelio. Alle rechten voorbehouden

Gaan onze regeringen ook met de billen bloot?

De Morgen - 25 Jun. 2015
Pagina 2

Francesca Vanthielen is mede-oprichter van de vzw Klimaatzaak en tv-persoonlijkheid.

"De Nederlandse overheid heeft een stevige pandoering gekregen." Dat waren de woorden van Stijn Meuris toen we aan het bekomen waren van de uitspraak over de Nederlandse Klimaatzaak. Eerder die ochtend hadden Serge De Gheldere, Stijn Meuris en ikzelf op een onchristelijk vroeg uur afgesproken aan de Antwerpse ring om te carpoolen naar Den Haag. We wilden met onze aanwezigheid op de rechtbank onze collega's en vooral advocaat Roger Cox een hart onder de riem steken. Meester Cox werkte jarenlang aan de voorbereiding van dit proces. Met de expertise die hij gaandeweg opbouwde schreef hij het boek *Revolutie met Recht*. Het is dat boek dat ons ertoe aanzette een gelijkaardig proces in België op te starten.

Dat we in Den Haag een historisch moment zouden meemaken, hoopten we vurig maar durfden we niet luidop zeggen. Er zijn zoveel 'ja maars' in te roepen als het over een complexe materie gaat als de klimaatopwarming. Er zijn dus ook vele muurtjes om achter te schuilen om niet tot een consequent vonnis te moeten komen. Dat kan de Nederlandse rechters echter niet verweten worden. Ze gingen van wal met de argumentatie dat er voldoende wetenschappelijk bewijsmateriaal bestaat dat zelfs door de aangeklaagde partij, de Nederlandse staat, niet in twijfel wordt getrokken. Alle partijen zijn het erover eens dat de verbranding van fossiele brandstoffen een meer dan normale klimaatopwarming veroorzaakt die onontkoombare gevolgen zal hebben. De Nederlandse overheid erkent dat we de drempel van 2 graden niet mogen overschrijden als we nog enige invloed willen hebben op de koers die we aan het varen zijn.

Het volgende argument dat de rechters in hun vonnis perfect weerleggen is de verzuchting dat een klein land als Nederland amper invloed heeft op de globale opwarming. Elke uitstoot draagt bij tot het geheel en dus heeft Nederland de verantwoordelijkheid om proportionele inspanningen te leveren. Een minimumgrens voor geïndustrialiseerde landen werd tijdens de Klimaattop in Cancún vastgelegd op 25 procent. Dat de inspanningen om deze ondergrens te halen een concurrentienadeel zou betekenen voor de Nederlandse bedrijven achtten de rechters niet bewezen. En voegen ze eraan toe: "Indien dit toch het geval zou zijn, primeert de zorgplicht van een overheid."

Het heikelste punt van het proces was misschien wel dat een rechter zich niet dient uit te spreken over beleidsbeslissingen. Het argument lijkt de bazooka te zijn voor sceptici die wensen dat alles bij het oude blijft. Hoort de rechterlijke macht zich uit te spreken over de uitvoerende macht? De rechters oordelen dat het uitgerekend de taak van de rechter is om burgers rechtsbescherming te bieden. Dat er aan deze uitspraak politieke consequenties zijn, is inherent aan een rechtszaak waarbij een rechter een geschil tegen de overheid moet beslechten. De politieke macht heeft geen voorrang op de rechterlijke macht.

We hebben onze adem ingehouden tot het laatste moment. Tot dusver spraken de rechters louter in het voordeel van de eisende partij, Urgenda. De gevreesde desalniettemin kwam er niet. De Nederlandse overheid werd veroordeeld omdat ze te weinig inspanning levert om de burgers te behoeden voor de desastreuze gevolgen van de klimaatopwarming.

Zouden onze vier Belgische overheden eindelijk wakker geschoten zijn? We hopen het van harte. Het is de 11 stichtende leden en de 9.000 mede-eisers van de Klimaatzaak niet te doen om ons grote gelijk te halen. We willen verandering voor het te laat is.

FRANCESCA VANTHIELEN

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden

Nederland verliest klimaatzaak

Metro - 25 Jun. 2015
Pagina 6

DEN HAAG Een rechtbank in Den Haag dwingt de Nederlandse overheid ertoe om de CO₂-uitstoot in 2020 met minstens 25% te hebben teruggedrongen. Milieu-activisten hopen dat de uitspraak een precedent zal vormen voor andere landen.

De zaak tegen de Nederlandse staat was aangespannen door de duurzaamheidsorganisatie Urgenda, samen met bijna 900 individuele mede-eisers. De rechter zei dat de CO₂-reductie in Nederland volgens het huidige beleid in 2020 onder de 17% zou blijven, in weerwil van klimaatverdragen. Nederland heeft nu de plicht om de CO₂-uitstoot de komende jaren zodanig te beperken dat in het jaar 2020 een reductie van minstens 25% ten opzichte van 1990 wordt bereikt. Die vermindering is volgens de rechter noodzakelijk om te voorkomen dat de aarde met meer dan 2 graden Celsius opwarmt, met alle gevolgen van dien. Een wereldwijde vermindering van de CO₂-uitstoot is nodig, aldus de rechtbank, maar Nederland kan zich niet verschuilen achter het feit dat andere landen de doelstellingen ook niet halen. De Nederlandse politiek reageert verdeeld op de uitspraak. De oppositiepartijen hebben het over een «historische overwinning» en een «unieke uitspraak». VVD, de partij van premier Mark Rutte, vindt dat Nederland al op de goede weg is, maar eist ook dat de welvaart en de werkgelegenheid niet uit het oog worden verloren. Milieu-activisten hopen dat het oordeel van de rechter precedenten zal scheppen in andere landen. Ook in België werden de verschillende regeringen gedagvaard vanwege een nalatig klimaatbeleid. Bijna 9.000 mede-eisers sloten zich aan bij de vzw Klimaatzaak, die zich onder meer liet inspireren door de Nederlandse procedure. Bond Beter Leefmilieu reageert «erg verheugd» op de uitspraak in Nederland, en laat weten dat België afstevent op een broeikasgasvermindering van amper 15%.

Klaagklimaat

Het Nieuwsblad* - 25 Jun. 2015
Pagina 2

* Het Nieuwsblad/Aan Gent gebonden, Het Nieuwsblad/Antwerpen, Het Nieuwsblad/Brugge-Oostkust, Het Nieuwsblad/Brussel-Noordrand, Het Nieuwsblad/Dender, Het Nieuwsblad/Kempen, Het Nieuwsblad/Kortrijk-Waregem-Menen, Het Nieuwsblad/Leuven-Hageland, Het Nieuwsblad/Limburg, Het Nieuwsblad/Mechelen-Lier, Het Nieuwsblad/Meetjesland - Leiestreek, Het Nieuwsblad/Oostende-Westhoek, Het Nieuwsblad/Pajottenland, Het Nieuwsblad/Roeselare-Tielt-Izegem, Het Nieuwsblad/Vlaamse Ardennen - Gentse Rand, Het Nieuwsblad/Waasland

Uniek, historisch: het zijn woorden die je spaarzaam moet gebruiken. In het geval van de uitspraak van een Nederlandse rechtbank zijn ze het overwegen waard. Een collectief van burgers heeft een rechter overtuigd dat de overheid de vooropgestelde doelstellingen voor de inperking van de CO₂-uitstoot moet halen tegen 2020. De uitspraak is even historisch als symbolisch. Er is geen dwangsom of boete opgelegd. Maar de Nederlandse overheid staat wel met de billen bloot te blinken. Het collectief gaat ervan uit dat de uitspraak genoeg peper in in het gat zal strooien, zodat het met de aanpak van het probleem eindelijk vooruit gaat.

Eenzelfde zaak is aanhangig gemaakt in ons land. Het uitgangspunt is hetzelfde: zorg ervoor dat de volgende generaties niet in een broeikas maar op een leefbare aarde kunnen leven. Het is blijkbaar niet echt de grootste prioriteit. Op zich is dat vreemd. Bij elke moeilijke ingreep - die het terugdringen van CO₂ ook is - zoals een indexsprong of besparingsronde, wordt gehamerd op het belang voor de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen. Hun gezondheid en de wereld die ze gaan erven, zou dus een topprioriteit moeten zijn.

Het is een nieuwe rage onder ministers om te klagen over hoe burgerinitiatieven altijd maar de boel vertragen. Ooit was burgerparticipatie een toverwoord, nu staat het stilaan gelijk met egoïstische of politiek gestuurde bemoeizucht die daadkracht tegenwerkt. In dit geval is de klimaatactie het tegenovergestelde. Ze heeft vooral de bedoeling de zaken vooruit te laten gaan. Ze zou zelfs onder de noemerhelfie kunnen vallen. De overheid kan het niet alleen? Dan geeft de burger een duwtje, om de kar in beweging te krijgen.

En dan is het weer niet goed. Dan luidt het in Nederland en op het kabinet van Vlaams minister van Milieu Joke Schauvliege dat het bereiken van de afgesproken doelstellingen moeilijk is: het evenwicht tussen welvaart en werkgelegenheid kan in gevaar gebracht worden.

Doelstellingen halen is moeilijk omdat er met allerlei andere belangrijke zaken rekening moet worden gehouden en beslissingen in balans moeten zijn? Het zal wel. Het is net dat waarin politici en bij uitbreiding een regering moeten uitblinken. Als uw scholier straks met een dikke rode nul thuiskomt voor wiskunde, aanvaardt u toch ook de uitleg niet dat hij ook nog rekening moest houden met Frans, wetenschappen en esthetica?

Peter Mijlemans

Copyright © 2015 Corelio. Alle rechten voorbehouden

onze OPINIE

Het Laatste Nieuws* - 25 Jun. 2015
Pagina 2

* Het Laatste Nieuws/Brabant-Hageland, Het Laatste Nieuws/De Nieuwe Gazet, Het Laatste Nieuws/de Ring-Brussel, Het Laatste Nieuws/Dendermonde, Het Laatste Nieuws/Denderstreek, Het Laatste Nieuws/Gent-Eeklo-Deinze, Het Laatste Nieuws/Gent-Wetteren-Lochristi, Het Laatste Nieuws/Kempen, Het Laatste Nieuws/Leiestreek, Het Laatste Nieuws/Leuven-Brabant, Het Laatste Nieuws/Limburg, Het Laatste Nieuws/Mandelstreek, Het Laatste Nieuws/Mechelen-Lier, Het Laatste Nieuws/Middenkust, Het Laatste Nieuws/Oostkust, Het Laatste Nieuws/Pajottenland, Het Laatste Nieuws/Vlaamse Ardennen, Het Laatste Nieuws/Waasland, Het Laatste Nieuws/Westhoek, Het Laatste Nieuws/Westkust, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Noord, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Stad, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Zuid, Het Laatste Nieuws/Vakantie

Niet dat Francesca Vanthielen, Tom Lenaerts, Nic Balthazar en Stijn Meuris de champagne al ontkurkt hebben, maar sinds gisteren ligt hij wel koud. Eind vorig jaar daagden ze als milieubewuste burgers de Vlaamse en de federale regering voor de rechter omdat die geen haast maken met hun strijd tegen de opwarming van de aarde. Een stunt, leek het, een wat overmoedige poging om onze knikkebollende ministers wakker te schudden. Het Vlaamse en het federale regeerakkoord mogen dan beterschap beloven, het geduld van de Bekende Vlamingen was op. Too little, too late. Niet ambitieus, niet rigoureuus genoeg. Voor wie wacht, komt alles steeds te laat, zong Thé Lau.

Toch ziet het ernaar uit dat het ongeduld van Vanthielen, Lenaerts, Balthazar en Meuris straks wordt beloond. Sinds gisteren weten ze dat hun Klimaatzaak kans op slagen maakt. Een rechter in Den Haag heeft de Nederlandse versie van die Klimaatzaak gelijkgegeven in haar klacht tegen de Nederlandse regering. Die regering nam zich voor om tegen 2020 de uitstoot van CO2 terug te dringen met 16%. Onvoldoende, vonden de Nederlandse activisten. De rechter volgde hen daarin. Prompt legde hij zijn eigen milieunorm op aan premier Rutte: 25% zal het zijn, in naam van de wetenschap en in het belang van de volgende generaties. Het is niet denkbeeldig dat een Belgische rechter straks dat voorbeeld volgt en de zweep legt over de regeringen-Michel en -Bourgeois. Die kunnen aansporing gebruiken, maar of het daarom ook een goéd voorbeeld is? Rechters die eigenmachtig een regeerakkoord herschrijven, zijn een zegen voor het klimaat maar een gevaar voor de democratie.

Zoals parlement en regering zich niet horen te mengen in het oordeel van de rechtbank, zo hoort een rechter niet aan politiek te doen. Hoe gescheiden nog zijn de drie machten als die rechter de zorgplicht voor het klimaat verheft boven de beleidsvrijheid van een democratisch verkozen regeringsmeerderheid? Zelfs als er juridisch geen speld tussen te krijgen is, wat nog te bezien valt, geeft deze uitspraak te denken. Ze zet de deur naar de rechtbank wijdopen voor al wie vindt dat beleidsmaatregelen te ver gaan of niet ver genoeg. Pensioenen, migratie, defensie, fiscaliteit: wat als ook andere rechters morgen de vrijheid nemen om de politieke keuzes van een regering te vervangen door hun eigen keuzes? Hoe oprecht en onderbouwd ze ook mag zijn, een rechter die aan de bezorgdheid van één groep mensen een hoger algemeen belang toekent dan aan de fundamentele keuzes en evenwichten van een democratisch regeerakkoord, begeeft zich op een hellend vlak. Zelfs al gaat het om een halszaak als het klimaat. Toch nog even wachten met die knallende kurken.

JAN SEGERS

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden

Europese zeeën baren zorgen

De Morgen - 25 Jun. 2015
Pagina 19

Het gaat niet goed met de zeeën. Dat meldt het Europees Milieuagentschap. Het blauw in en rond ons continent beantwoordt helemaal niet aan de door Europa vooropgestelde doelen. Die stellen dat het water productief, zuiver en gezond moet zijn. Aan die laatste twee komen we in de verste verte niet tegemoet.

Veel rood, weinig groen. Dat is wat de grafieken in het jongste rapport van het Europees Milieuagentschap tonen. Het zijn niet bepaald de kleuren waarop het agentschap had gehoopt. Het rapport moet immers weergeven hoe het gesteld is met de doelstellingen die de Europese Unie bundelde in haar veelbelovende 'Kaderrichtlijn Mariene Strategie'. Die werd in 2008 aangenomen, in de hoop tegen 2020 een 'goede milieutoestand' in de Europese zeeën te bereiken. Voor het meten van die toestand worden drie pijlers: de zeeën moeten productief zijn, zuiver en gezond.

Wat blijkt? Aan productiviteit op de Europese wateren is er geen gebrek. De zeeën en oceanen voorzien ons van eten, van bouwmaterialen, van transportroutes, van energie, van recreatie. Al die zaken samen maken dat de maritieme sector in 2014 goed was voor 6,1 miljoen jobs en een waarde van 467 miljard euro.

Dat klinkt goed voor de economie en voor ons welzijn. Maar dat blijkt het niet voor het leven onder het water. Het groeiend aantal menselijke activiteiten zet de ecosystemen steeds meer onder druk, zo legt Trine Christiansen, een van de auteurs van het rapport, uit. En dan duiken die rode cijfers op. Zo blijkt dat ons water helemaal niet zo gezond is als het zou moeten zijn. Het rapport stelt dat, volgens de Europese richtlijnen, tussen 2007 en 2012 slechts 7 procent van dier- en plantsoorten in het Europese mariene milieu "een gunstige status inzake instandhouding" kreeg. Ook meer dan de helft van de geëvalueerde commerciële visbestanden bleek slecht te scoren.

Levensstijl aanpassen

Over welke soorten het precies gaat, is niet in kaart gebracht. Daarvoor hadden ze te weinig gegevens voorhanden, aldus Christiansen. In het rapport worden wel enkele voorbeelden aangehaald van soorten die ei zo na verdwenen zijn: de monniksrob in de Zwarte Zee, de blauwvintonijn in het oostelijke stukje Noordzee, de haaien in de Middellandse Zee. Hetzelfde geldt ook voor bepaalde oesters en zeegrassen.

Er zijn tal van zaken die spelen. De grootste vervuiler blijken wijzelf. Christiansen heeft het over nutriënten die in de landbouw worden gebruikt en die in riviertjes en uiteindelijk de zee terechtkomen, over chemische pollutie door industrie, over zwerfvuil. "Het vele plastic

in zee komt vanop het land. Niet alleen raken dieren hierin verstrikt, evengoed slikken ze kleinere deeltjes in, waardoor die op hun beurt in de mariene voedselketen terechtkomen."

Hoe bezorgd moeten we zijn? Op korte termijn merken we hier als mens, niet veel van, meent Christiansen. Uit hun vorig zwemwaterrapport bleek bijvoorbeeld ook nog dat 95 procent van de Europese wateren aan de standaarden voldoet. "Met dit rapport willen we vooral het bredere verhaal schetsen en aangeven hoe het met de ecosystemen en de planten en de dieren gesteld is." Als we willen dat ook de generaties na ons in een omgeving kunnen leven met voldoende en gezonde vis dan moet onze levensstijl nu aangepast worden, klinkt het. "Vooral onze manier van consumeren en produceren. Die moet in verhouding zijn met wat de natuur kan bieden."

Dat benadrukt ook Hans Bruyninckx, de Vlaming die het Europees Milieuagentschap leidt. "Willen we blijven genieten van wat de zeeën ons bieden, dan moeten we hun ecologische grenzen gaan respecteren." Dat kan alleen maar, in elk land, maar vooral in Europa en eerder nog globaal, de druk op het mariene milieu te verminderen. "Alleen zo kunnen we uiteindelijk tegemoet komen alledrie de doelstellingen."

FEMKE VAN GARDEREN EN RINGO JORGE-GOMEZ

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden

Europese zeeën zijn productief, maar smerig en ziek

dS

Bijlage "DS2", - 25 Jun. 2015
Pagina 10

De Europese zeeën zijn dan wel economisch productief, maar gezond of schoon zijn ze niet. En dat is niet houdbaar.

Van onze redacteur Pieter Van Dooren

Het Europese milieuagentschap EEA geeft in een nieuw rapport de Europese Unie een onvoldoende voor haar project 'Blauwe Groei': slechts één doelstelling op drie werd gehaald. In 2008 hadden de Europese landen afgesproken dat hun zeeën zowel productief, gezond als schoon moesten zijn. Alleen dat eerste klopt, meldt het EEA in een rapport van 220 bladzijden dik.

De zeeën bevatten ecosystemen die essentieel zijn voor het leven op aarde. Maar ze dienen ook als transportweg, voedselbron, afvalverwerker, plaats voor energiewinning, bron van grondstoffen, toeristische trekpleister. De kunst is het ene te stimuleren zonder het andere te veel te schaden.

De grootste druk op de biodiversiteit komt van beschadiging - zeg maar gewoon omploegen - van de bodem door de visserij, overbevissing, introductie van niet-inheemse soorten, overbemesting door afgespoeld kunstmest van de landbouw, vervuiling door rivieren en riolen, rondzwevend plastic. Daar komen nog twee ongunstige trends bovenop: stijgende temperaturen en stijgende verzuring door het CO₂ van onze fossiele brandstoffen. Samen zorgen ze ervoor dat de ecosystemen minder veerkrachtig worden. De grote roofdieren aan de top van die ecosystemen zijn bijvoorbeeld herleid tot een schaduw van hun vroegere zelf.

Grenzen

We zitten dicht tegen de grenzen van wat onze zeeën kunnen verdragen, zo vrezen de onderzoekers. 'We zullen onze ambities voor economische groei in lijn moeten brengen met ons beleid om de zeeën gezond en proper te houden. Dat vergt een Europese en vaak zelfs een mondiale aanpak en fundamentele veranderingen in onze manier van leven. De manier waarop we onze zeeën nu exploiteren lijkt niet houdbaar. Dat bedreigt hun productiviteit en uiteindelijk ons welzijn.'

Ze hebben argumenten voor hun bezorgdheid, melden de onderzoekers. Van alle door de EU bestelde onderzoeken tussen 2007 en 2012 bleek twee derde van de onderzochte habitats en een kwart van de onderzochte soorten niet in goeden doen. Nog geen tien procent kon als 'onbedreigd' omschreven worden. Alleen al sinds 2000 kwamen er 320 nieuwe niet-inheemse soorten bij. In de meeste gevallen verdringen die inheemse soorten, en verarmen ze de ecosystemen. Het onderwatergeluid stijgt onmiskenbaar, ook al weten we nog niet wat de gevolgen zullen zijn.

Meer dan de helft van de beviste soorten is er biologisch niet goed aan toe, en dat laat zich nu ook zien in de vangstcijfers: de jongste tien jaar daalden die. Voor de meest gegeten soorten - tonijn, kabeljauw en zalm - zijn we steeds meer afhankelijk van import.

Aan de andere kant: de maritieme sector zorgt voor 6,1 miljoen jobs en 467 miljard euro aan economische waarde. Dat mag je 'zeer productief' noemen, zegt het milieuagentschap. Het pijnlijke is dat die economische activiteiten zelf geen last hebben van een vieze

zee; alleen toerisme en visserij voelen de gevolgen meteen. De lusten gaan naar de geldverdieners, de lasten naar de natuur en straks naar het welzijn van de hele samenleving.

Pieter Van Dooren

Copyright © 2015 Corelio. Alle rechten voorbehouden

Europese zeeën vies en ongezond

HET
LAATSTE
NIEUWS

Het Laatste Nieuws* - 25 Jun. 2015
Pagina 22

* Het Laatste Nieuws/Brabant-Hageland, Het Laatste Nieuws/De Nieuwe Gazet, Het Laatste Nieuws/de Ring-Brussel, Het Laatste Nieuws/Dendermonde, Het Laatste Nieuws/Denderstreek, Het Laatste Nieuws/Gent-Eeklo-Deinze, Het Laatste Nieuws/Gent-Wetteren-Lochristi, Het Laatste Nieuws/Kempen, Het Laatste Nieuws/Leiestreek, Het Laatste Nieuws/Leuven-Brabant, Het Laatste Nieuws/Limburg, Het Laatste Nieuws/Mandelstreek, Het Laatste Nieuws/Mechelen-Lier, Het Laatste Nieuws/Middenkust, Het Laatste Nieuws/Oostkust, Het Laatste Nieuws/Pajottenland, Het Laatste Nieuws/Vlaamse Ardennen, Het Laatste Nieuws/Waasland, Het Laatste Nieuws/Westhoek, Het Laatste Nieuws/Westkust, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Noord, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Stad, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Zuid, Het Laatste Nieuws/Vakantie

De zeeën in en rondom Europa zijn vies en ongezond. Dat blijkt uit een rapport van het Europees Milieuagentschap. Hieruit bleek onder meer dat de wateren een hoog gehalte aan schadelijke stoffen bevatten, en dat er steeds meer afval in de zeeën drijft, meestal afkomstig van het vasteland. De EU had zich in 2008 drie doelen gesteld: schone, gezonde en productieve zeeën. Van de eerste twee doelen lijkt weinig te zijn terechtgekomen. Het laatste, economische productiviteit, is volgens de onderzoekers wel gehaald. Menselijke activiteiten en klimaatverandering zetten steeds meer druk op de Europese zeeën. Hierdoor wordt de werking van het ecosysteem aangetast.

Al wil dit niet zeggen dat we nu allen uit het water moeten blijven. In mei van dit jaar meldde het Europees Milieuagentschap immers nog dat 83% van de Europese wateren van hoge kwaliteit is. Het beste waterniveau was voor Cyprus, Luxemburg en Malta. De plaatsen met de slechtste zwemwaterkwaliteit liggen in Italië, Frankrijk en Spanje.

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden

Nuttige insecten verdwijnen, plaagsoorten verschijnen

Plus
magazine

Plus Magazine Nederlands - 25 Jun. 2015
Pagina 30

Onze tuinen tellen almaar minder nuttige inheemse insecten, terwijl invasieve exoten oprukken. Een trend die de komende jaren zal toenemen door de globalisering en de klimaatverandering.

Wat is er aan de hand met onze insecten? Wie regelmatig parken bezoekt of tuiniert, zal het al gemerkt hebben. Hun aantal is stevig op zijn retour. "Een fenomeen dat zowat alle insectengroepen treft en dat je niet door één oorzaak kan verklaren", schetst Patrick Grootaert, diensthoofd entomologie bij het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, de situatie.

De klimaatverandering maakt dat steeds meer warmteminnende soorten vanuit het zuiden opschuiven naar onze tuinen, terwijl een aantal inheemse insecten koelere oorden opzoeken. "Een opvallend voorbeeld daarvan is de hoornaar. Deze grote wespsoort die kwalijke prikken kan uitdelen, was enkele decennia geleden quasi verdwenen. Sinds de jaren 1990 heeft ze zich opnieuw in heel het land genesteld dankzij de zachtere, meer wisselvallige winters. De minder stabiele seizoenen met latere of minder strenge vorstperiodes maken ook dat de wespen bij ons veel langer actief blijven en dat hun populatie uitbreidt."

Parallel met de klimaatverandering zet de globalisering, waarbij goederen en mensen de hele wereld afreizen, onze tuinpoorten wagenwijd open voor heel wat invasieve, agressieve soorten. Het verhaal van de tijgermug maakt dat duidelijk. "Deze Aziatische mug

is in grote delen van het Middellandse Zeegebied, Zuid-Frankrijk, Italië, Griekenland uitgegroeid tot een ware plaag", vertelt professor Marc Coosemans van het Instituut Tropische Geneeskunde, die de verspreiding van deze muggensoort opvolgt. "De tijgermuggen duiken ook vaker op in meer noordelijke landen, zoals Nederland.

In België blijft het voorlopig bij enkele sporadische vondsten. Meestal reizen de muggen onder de vorm van eitjes mee met autobanden die via de havens binnenkomen, of via tropische sierplanten zoals lucky bamboo." Overwinteren bij ons lukt de tijgermuggen voorlopig nog niet. Maar dat kan veranderen van zodra de temperaturen verder stijgen.

In Zuid-Frankrijk nemen ze de bestrijding van de tijgermug alvast ernstig. "Deze mug is immers een potentiële verspreider van ziekten als dengue (knokkelkoorts) en chikungunya. In Italië heeft dat al tot een epidemie geleid. Toeristen, en zeker kinderen, kunnen ook feller reageren op de prikken (met grote zwellingen) omdat ze dit type muggen niet gewend zijn. Elk contact met een nieuwe muggensoort leidt tot een hevige reactie. Het zijn de tijgermugvrouwtjes die steken - altijd overdag. Andere muggensoorten zijn 's nachts actief. Zij hebben een bloeddosis nodig om hun eitjes te kunnen uitbroeden. Van zodra ze in contact komen met water komen de eitjes uit en transformeren ze in enkele dagen tot muggen."

Een andere invasieve mug, de Japanse, is er wel al in geslaagd om hier te overwinteren. Voorlopig zijn er alleen broedplaatsen gespot in de buurt van Namen en wordt hun activiteit gemonitord. Want ook dit is een potentiële overbrenger van tropische ziekten. "Muggen zijn eigenlijk de meest dodelijke dieren ter wereld, precies omdat ze zoveel virussen en andere ziekten kunnen overdragen. Dat geldt ook voor onze inheemse muggen. Die zijn uitzonderlijk in staat om mensen met malaria of het West-Nijlvirus te besmetten. Dat gebeurt wanneer ze eerst bloed zuigen bij een besmette persoon en vervolgens iemand anders prikken", weet Coosemans.

"We mogen nog meer ongewenste invasieve soorten verwachten", benadrukt Patrick Grootaert. "De meesten verzeilen hier via boten of vrachtwagens en slagen erin zich aan te passen aan het klimaat. Dat is onder meer het geval met een kleine Aziatische nachtvlinder die een kaalslag aanricht onder onze wilde kastanjes. Nog vanuit Azië zijn er ook al enkele boktorsoorten opgedoken die hun tanden niet in dood maar levend hout zetten en zo een bedreiging vormen voor bomen. Om dat in de gaten te houden, worden een aantal bossen gemonitord. Een andere kwaaië klant is het Japanse Suzuki-fruitvliegje. Dat heeft via fruittransporten de weg naar onze contreien gevonden en is in een mum van tijd in aantal geëxplodeerd. Dit vliegje heeft het gemunt op onrijp fruit zoals kersen en belooft de komende jaren uit te groeien tot een grote plaag in boomgaarden."

Sommige invasieve soorten zijn zelfs taai genoeg om inheemse soortgenoten te verdringen en zich te ontpoppen tot de overheersende soort. "Het Aziatische lieveheersbeestje, dat oorspronkelijk was ingevoerd als bondgenoot om op een natuurlijke manier de bladluizen op kamer- en tuinplanten aan te pakken, is zo'n ondankbare gast", vertelt Wim Veraghtert van Natuurpunt. "Dit Chinese kevertje verorbert ook de larven van onze kleinere inheemse lieveheersbeestjes. Deze exoot verdrukt de inheemse soorten en is nu al het tweede meest voorkomende lieveheersbeestje. Aziatische lieveheersbeestjes zijn groter, hebben verschillende kleuren, zowel zwart als oranje-rood, en tellen zo'n 18 stippen. Zij durven ook mensen bijten, vooral in het najaar."

Het opschuiven van insectengroepen die andere biotopen opzoeken is iets wat zich volgens experts vroeger ook wel voordeed. "Maar vandaag wordt dat versterkt door nieuwe fenomenen zoals de globalisering, de opwarming en de milieuvervuiling", legt Patrick Grootaert uit. "We creëren daardoor milieus waar steeds meer nuttige insecten zoals bijen uit wegtrekken terwijl ongewenste types zoals muggen en wespen steeds beter gedijen en voor overlast zorgen."

Het massaal verdwijnen van verschillende bijensoorten en hommels heeft ook gevolgen voor ons. "Deze beestjes zijn belangrijke bestuivers van fruitbomen en bloemen. In heel wat serres schakelen ze vandaag al noodgedwongen mobiele hommels- en bijenkolonies in, die speciaal gekweekt worden om fruit te bestuiven. Een ecologische dienstverlening die vroeger helemaal gratis was."

KARI VAN HOORICK

Copyright © 2015 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden

STRIJD TEGEN DE KILO'S

Trends - 25 Jun. 2015
Pagina 45

Solvay heeft wereldwijd het grootste assortiment speciale polymeren - 1500 in totaal - die worden gebruikt in sectoren waarin gewicht een cruciale rol speelt. Vooral in de transportsector is het potentieel enorm. Een metaalarme auto is geen utopie meer en vooral voor de luchtvaartsector moeten zulke materialen een gouden toekomst verzekeren. "Vliegtuigbouwers kampen met een achterstand van acht tot tien jaar in hun productie en willen meer toestellen sneller bouwen en met lagere operationele kosten", zegt Armin Klesing, de business development manager voor luchtvaartmaterialen bij Solvay Special Polymers.

Speciale polymeren moeten daarbij helpen. Een simpel voorbeeld: in een Boeing 777 zitten meer schroeven dan in de Eiffeltoren. Solvay heeft schroeven uit een polymeer ontwikkeld die 80 procent lichter wegen dan staal. Als de helft van alle schroeven wordt vervangen door de lichtere, reduceert dat het gewicht van het vliegtuig naar schatting met twee ton, rekent Klesing voor. Dat moet zorgen voor een jaarlijkse besparing van 100 ton kerosine, wat goed is voor 300 ton minder CO₂-uitstoot per jaar. Onlangs lanceerde Solvay ook een nieuw lichtgewicht hoogperformant schuim waardoor het mogelijk wordt lichtere en schok- en hittebestendige vliegtuigonderdelen te produceren.

De ontwikkeling van zulke materialen werd versneld door de Solar Impulse, die momenteel puur op zonne-energie rond de wereld vliegt. "Zonder ons zou het niet vliegen", zegt Augusto Di Donfrancesco. De algemeen directeur van Specialty Polymers omschrijft het zonnevliegtuig als een vliegend labo. Zo heeft Solvay de opslagcapaciteit voor energie in de batterijen van het vliegtuig met 40 procent kunnen optrekken, en isoleert het de cockpit zodat de piloot bij extreme temperaturen een handvol dagen in het toestel kan overleven. "Solar Impulse pioniert voor ons. Het dwingt ons de grenzen af te tasten."

De ontwikkelingen voor de Solar Impulse vinden snel hun weg naar de autosector, die onvermijdelijk hoger zal inzetten op elektrische voertuigen. "Wij hebben alle technologie in huis om zo'n autobatterij sterker te maken, niet alleen zodat er meer energie kan worden opgeslagen, maar ook veiliger door te vermijden dat ze in brand kan schieten", zegt Di Donfrancesco. De zoektocht naar meer performante materialen gaat in sneltreinvaart. "Wij werken aan een volgende generatie lithium-ionbatterij die 40 à 50 procent goedkoper zal zijn en 100 procent veiliger", onthult Di Donfrancesco.

Hij wijst ook op de inspanningen van autoproducenten om de klassieke verbrandingsmotoren almaar te verkleinen om gewicht en CO₂-emissies verder te reduceren. "Maar kleinere motoren betekent ook hogere temperatuur en druk, waarvoor traditionele materialen niet langer volstaan. Maar de onze wel." Intussen zit er zelfs een volledig uit kunststof opgetrokken motor in de pijplijn. "De grote OEM's (original equipment manufacturers, zeg maar de leveranciers van onderdelen voor de grote merken, nvdr) hebben ons gevraagd dat met hen te ontwikkelen." De eerste plastic motoren zullen dienen voor autoraces. Di Donfrancesco droomt al openlijk van de uithoudingsrace 24 uur van Le Mans. Maar de ambities reiken nog verder, tot en met een metaallose auto. "De technologie bestaat. We kunnen het al doen."

Ook voor smartphones en tablets levert Solvay aan alle belangrijke producenten. Solvay heeft er nooit commentaar op willen geven, maar het is een publiek geheim dat Apple op de referentielijst staat. Solvay bouwt in de VS een nieuwe fabriek voor PEEK, een polymeer dat onder meer in de iPhone 6 zou worden verwerkt. PEEK is bestand tegen hoge temperaturen, wat het geschikt maakt voor onderdelen rond de batterijen van mobiele toestellen, maar ook in auto- en vliegtuigonderdelen en in medische toestellen. De Solvay-polymeren duiken in mobiele toestellen ook op als coating om schermvervuiling door vingerafdrukken te reduceren. Ook in de medische sector is Solvay actief, onder meer met biomaterialen voor implantaten, en in de milieusector met waterbehandelingsmembranen.

"Solvay mag zich gelukkig prijzen dat het deze portfolio heeft ontwikkeld", besluit Di Donfrancesco. De speciale polymeren waren vorig jaar al goed voor een omzet van 1,5 miljard euro, een stijging van 16 procent vergeleken met 2013.

Copyright © 2015 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden

Quanta Cura

De Tijd - 25 Jun. 2015
Pagina 14

Paus Franciscus is druk aan het schrijven aan een nieuwe encycliek waarin hij zal pleiten voor een taxshift. En tegen de indexsprong voor huurprijzen. Hij zal zich eveneens uitspreken voor een beleveniscentrum in Machelen en een Chinees bedrijven- terrein in Mechelen: "k Hoor dat het in Willebroek niet door zou gaan. Rond Sint-Rombouts is plaats genoeg, zo'n Chinees heeft niet veel ruimte nodig.'

Deze paus mist een beetje ernst, als u het een stamboek katholiek als Kaaiman vraagt. 'Laudato Si', laten we daar maar 'Laudato No' van maken. Een encycliek vóór zonnepanelen en groenestroomcertificaten, tegen fossiele brandstoffen en voor een doorstart van Electrawinds lijkt meer op het eerste opstelletje van de nieuwe sp.a-voorzitter. De paus eist ook, net als dat keffertje van Groen, meer transparantie over contracten tussen de overheid en energieproducenten. Eerder had hij er al voor geijverd om de productiemiddelen te collectiviseren en alle macht zoal niet aan de arbeiders, dan toch aan de vakbonden te geven. Van paus tot Maus, allemaal zijn ze tegenwoordig tegen het ongebreidelde kapitalisme dat voor zoveel miserie in de wereld heeft gezorgd.

Franciscus is ook tegen het bankgeheim en heeft in het verlengde van SwissLeaks alvast zijn Zwitserse Wacht buiten gezwaard en vervangen door de toch werkloze veiligheidsharem van kolonel Kaddafi. 'Ferme wijven', aldus de paus in een vertrouwelijk gesprek met

zijn Antwerpse kornuit Johan Bonny, 'vooral als ze een pijpke op hebben.' Hierdoor geïnspireerd sloot hij zijn vorige encycliciek 'Lumen Fidei' trouwens af met het krachtige zinnetje: 'Godsdienst is opium voor het volk. En vice versa.' Dat werd gelukkig door een alerte secretaris van de Heilige Stoel net voor de deur van de drukkerij nog tegengehouden.

De paus dringt via zijn Twitter-account en Facebook-pagina ook aan op het ontslag van FIFA-voorzitter Sepp Blatter én van Marc Wilmots. 'Het gaat niet op om eerst te gaan onderhandelen op een ander en als ge niet krijgt wat ge wilt gewoon terug te keren. Die haring zal niet braden. Georges Leekens is vrij, hij moet nog maar 8 procent van het werk doen. En in vredesnaam: laat Benteke en Lukaku in de tribune. Wat voor klungelaars zijn me dat? Ge kunt nog beter kardinaal Bertone in de spits zetten.'

Er is een tijd geweest dat encyclieken serieus werk waren. Iedereen denkt dan aan 'Rerum Novarum' en zijn opvolger 'Quadragesimo Anno', behalve Jan Renders en Francine Swiggers die de echte boodschap van deze bullen niet gevat hebben. Paus Leo heeft niet gezegd dat je al het spaargeld van de leden moet beleggen in één aandeel en dan nog een slecht. 'Mit brennender Sorge' is ook befaamd, maar Kaaimans favoriete encyclieken zijn 'Mirari Vos' van Gregorius de Zestiende en 'Quanta Cura' van Pius de Negende. Alle twee tegen de secularisering van de maatschappij en tegen de ongeremde vrije meningsuiting. Aan 'Quanta Cura' hing nog een schitterende 'Syllabus Errorum' vast, een lijst van dwalingen, waarop socialisme en liberalisme in die volgorde op de eerste twee plaatsen prijkten.

De ideeën uit deze syllabus worden nog elke week in ere gehouden in het 'Paleis der Natie' van De Tijd, waarin Rik Van Cauwelaert de vele mislukkingen in de Belgische staat steevast, en terecht, toeschrijft aan Paars. Net als Pius IX. De volgende encycliciek van paus Franciscus heet 'In Vino Veritas'.

Copyright © 2015 Mediafin. Alle rechten voorbehouden

'Doel 1 en 2 draaien deze winter'

Trends - 25 Jun. 2015
Pagina 18

Minister van Energie Marie-Christine Marghem (MR) heeft een stand van zaken opgemaakt van de bevoorradingszekerheid in ons land. Ze gaat ervan uit dat de kerncentrales Doel 1 en 2 tegen deze winter operationeel zijn. Het FANC onderzoekt de veiligheid, maar daar verwacht Marghem geen problemen. De onderhandelingen met Electrabel over de heropstart van Doel 1 lopen en zouden in de loop van de komende weken afgerond zijn. De Kamer verlengde vorige week de levensduur van beide kerncentrales tot 2025.

Intussen hebben enkele volksvertegenwoordigers de afspraken met Electrabel en EDF over de verlenging van de levensduur van Tihange 1 mogen inkijken. Over die geheime nucleaire deal was heisa ontstaan omdat hij ons land veel geld kan kosten.

Copyright © 2015 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden

Turtelboom drukt gaspedaal in voor elektrische auto

De Tijd - 25 Jun. 2015
Pagina 8

Vlaams minister van Financiën Annemie Turtelboom (Open VLD) wil in september een akkoord over een groenere Vlaamse verkeersbelasting. Die moet ook een elektrische auto fiscaal aantrekkelijker maken.

Annemie Turtelboom (Open VLD) is als Vlaams minister van Energie en Financiën de wegbereider van de Vlaamse regering voor de vergroening van het Vlaamse wagenpark. Ze komt nog voor de zomer - mogelijk al volgende week - met haar actieplan 'schone energie voor het vervoer.' Turtelboom antwoordde gisteren op vragen van Vlaams fractievoorzitter Matthias Diependaele (N-VA) en Vlaams Parlementslid Robrecht Bothuyne (CD&V).

'We moeten onze achterstand tegenover de Scandinavische landen inhalen. We hebben het grote voordeel dat we weten wat werkt en wat niet.' Turtelboom ziet de elektrische wagen niet alleen als vervoermiddel, de 'batterij op vier wielen' kan ook kansen bieden voor de opslag van hernieuwbare energie.

Turtelboom wil in dezelfde beweging aan de verkeersfiscaliteit sleutelen. 'Je kunt het bij een actieplan maar menen als je verkeersfiscaliteit daarvoor gaat aanwenden', zei ze gisteren. Turtelboom werkt samen met Joke Schauvliege (CD&V), bevoegd voor Milieu, een aantal voorstellen en simulaties uit.

Daar wil de minister van Financiën eind september of begin oktober een politiek akkoord over zodat dit najaar een decreet gestemd kan worden in het Vlaams Parlement.

Hoe zou zo'n vergroening eruitzien? De Vlaamse regering kan sleutelen aan de jaarlijks te betalen verkeersbelasting of aan de belasting op inverterstelling (BIV), de taks die je betaalt bij de inschrijving van een nieuw voertuig. 'Het is belangrijk het onderscheid tussen de verkeersbelasting en de BIV te maken', zei Turtelboom daar vorige week over. 'We zouden de verkeersbelasting enkel voor nieuwe wagens kunnen wijzigen en op die manier een geleidelijk systeem invoeren. Door nu in te grijpen in de situatie van mensen die al een wagen hebben, wijzig ik eigenlijk een akkoord dat mensen afsloten op het ogenblik dat ze hun wagen kochten. Ze konden toen niet weten wat we nog zullen doen.'

Turtelboom wees er ook op dat volgens studies de BIV meer dan de verkeersbelasting tot een vergroening van het Vlaamse wagenpark leidt. 'Heel wat mensen die een wagen kopen, zijn zich niet bewust van de jaarlijkse verkeersbelasting. Bij de aankoop kennen ze de BIV echter onmiddellijk.'

De vraag is of de Vlaamse regering ook extra inkomsten wil halen uit de vergroening van de verkeersfiscaliteit. Volgens het regeerakkoord moet de hervorming budgetneutraal zijn en levert ze dus geen extra geld op voor de Vlaamse begroting. Maar binnen de meerderheid leeft het idee om extra inkomsten uit de vergroening van het wagenpark te gebruiken voor een taxshift op z'n Vlaams. Dat geld kan worden gebruikt voor een doel-groepenkorting of een andere belastingverlaging. Vlaanderen heeft dankzij de staatshervorming immers meer fiscale autonomie gekregen, maar gebruikt die bewegingsvrijheid niet.

BARBARA MOENS

Copyright © 2015 Mediafin. Alle rechten voorbehouden

Visserij krijgt 20 miljoen euro

HET
LAATSTE
NIEUWS

Het Laatste Nieuws/Oostkust - 25 Jun. 2015
Pagina 21

De visserijsector krijgt een Europese subsidie en 20 miljoen euro van de Vlaamse overheid. Dat heeft Vlaams minister Joke Schauvliege (CD&V) bekend gemaakt. In de stedelijke vismijn van Nieuwpoort heeft de minister met het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, Natuurpunt, de Rederscentrale en het provinciebestuur een nieuwe overeenkomst voor de zeevisserij ondertekend. De overeenkomst 'Visserij Verduurzaamt' tekent zeven krachtlijnen uit voor een duurzame visserijsector. De zeven doelen zijn de

visbestanden duurzaam beheren, de vissersvloot properder maken, de natuur op zee beschermen, visserij rendabel maken en werken aan een sociaal verantwoorde sector met veiligheid voorop. Het laatste doel is om jongeren aan te trekken als visser. (BPM)

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden

Kringwinkels zamelen bijna 66.000 ton in

HET
LAATSTE
NIEUWS

Het Laatste Nieuws* - 25 Jun. 2015

Pagina 5

* Het Laatste Nieuws/Brabant-Hageland, Het Laatste Nieuws/De Nieuwe Gazet, Het Laatste Nieuws/de Ring-Brussel, Het Laatste Nieuws/Dendermonde, Het Laatste Nieuws/Denderstreek, Het Laatste Nieuws/Gent-Eeklo-Deinze, Het Laatste Nieuws/Gent-Wetteren-Lochristi, Het Laatste Nieuws/Kempen, Het Laatste Nieuws/Leiestreek, Het Laatste Nieuws/Leuven-Brabant, Het Laatste Nieuws/Limburg, Het Laatste Nieuws/Mandelstreek, Het Laatste Nieuws/Mechelen-Lier, Het Laatste Nieuws/Middenkust, Het Laatste Nieuws/Oostkust, Het Laatste Nieuws/Pajottenland, Het Laatste Nieuws/Vlaamse Ardennen, Het Laatste Nieuws/Waasland, Het Laatste Nieuws/Westhoek, Het Laatste Nieuws/Westkust, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Noord, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Stad, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Zuid, Het Laatste Nieuws/Vakantie

De zaken gaan goed voor de kringwinkels in Vlaanderen. Vorig jaar zamelden ze samen 55 miljoen herbruikbare spullen in, goed voor een gewicht van 65.930 ton. Een toename van 2,8% ten opzichte van 2013. Bijna de helft raakte ook effectief verkocht in één van de 124 kringwinkels. Vooral textiel (33%), meubelen (22%) en huisraad (18%) wisselden vlotjes van eigenaar. Dat is niet alleen goed voor het milieu, het bezorgt ook ruim 5.000 mensen een job die anders moeilijk aan de bak komen.

Daarnaast krijgen de kringwinkels ook erg veel niet-herbruikbare artikelen binnen. 46% van alle ingezamelde goederen werd vorig jaar afgevoerd naar gespecialiseerde recyclagebedrijven, terwijl nog eens 7% bij het restafval belandde.

Copyright © 2015 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden

Pays-Bas: la justice ordonne à l'Etat de réduire les émissions de gaz à effet de serre

Belga - 24 Jun. 2015

Pagina 0

(AFP) = Un tribunal néerlandais a ordonné mercredi à l'Etat de réduire les émissions de gaz à effet de serre dans le pays de 25% d'ici à 2020 à la suite de poursuites engagées par 900 citoyens contre leur gouvernement pour combattre le réchauffement climatique.

"Le tribunal ordonne à l'Etat de limiter son volume total de gaz à effet de serre de manière à le réduire d'au moins 25% en 2020 par rapport à 1990", a déclaré le juge Hans Hofhuis lors d'une audience publique au tribunal de La Haye, alors que des applaudissements retentissaient dans la salle.

Quelque 900 citoyens avaient entamé une action en justice en avril avec l'aide de l'ONG Urgenda, active dans la défense de l'environnement.

Ils demandaient que La Haye prenne des mesures pour réduire les émissions de gaz à effet de serre des Pays-Bas de 40% d'ici à 2020, par rapport aux niveaux de 1990.

"Tout le monde est d'accord pour dire que la gravité et l'ampleur du problème climatique rendent nécessaire la prise de mesures pour réduire les émissions de gaz à effet de serre", a indiqué le tribunal dans son jugement.

"Sur la base de la politique actuelle de l'Etat, les Pays-Bas auront réduit leurs émissions de 17% en 2020 : cela est sous la norme de 25 à 40% que les scientifiques et les politiques internationales estiment nécessaire pour les pays industrialisés", a assuré le tribunal de La Haye.

L'Etat doit donc "faire plus pour contrer le danger imminent causé par le changement climatique, étant donné son devoir de protection de l'environnement", a indiqué la même source.

Le contrôle des émissions est l'une des tâches de l'Etat, a assuré la justice, soulignant que les coûts de ces réductions ne seraient pas "inconcevables élevés".

La communauté internationale s'est fixé pour objectif de limiter à 2°C la hausse des températures mondiales par rapport à l'ère pré-industrielle.

En vue du tout premier accord universel sur le climat espéré en décembre à Paris, les Etats sont invités à rendre publics des engagements nationaux en matière de réduction des émissions de gaz à effet de serre.

L'UE (28 pays) a fait part de son intention de réduire ses émissions de 40% en 2030 par rapport à 1990, tandis que les Etats-Unis, 2e plus gros émetteur derrière la Chine, veulent les réduire de 26 à 28% entre 2005 et 2025.

Belga

Copyright © 2015 Belga. Alle rechten voorbehouden

Les associations de journalistes soutiennent une action contre la ministre Marghem (2)

 Belga - 24 Jun. 2015
Pagina 0

(BELGA) = L'association flamande des journalistes (VVJ) et son pendant francophone, l'Association des Journalistes Professionnels (AJP), soutiennent l'action en justice intentée par un journaliste contre la ministre de l'Energie et de l'Environnement Marie-Christine Marghem (MR), ont-elles, chacune, fait savoir mercredi. L'action fait suite au refus persistant de la ministre de donner accès à l'accord entre Electrabel et le gouvernement à propos de Tihange 1.

Le journaliste avait demandé en décembre à la ministre à recevoir une copie des accords passés par le gouvernement précédent avec l'exploitant des centrales nucléaires Electrabel à propos de la prolongation du réacteur de Tihange 1. L'information, à laquelle même les parlementaires ont un accès restreint, est potentiellement intéressante pour la discussion en cours sur la prolongation des réacteurs de Doel 1 et 2 et sur l'énergie nucléaire en général.

La ministre Marghem a qualifié le document de confidentiel, mais a refusé de motiver concrètement cette affirmation. Le journaliste a alors saisi la commission fédérale d'accès aux documents administratifs, qui peut ordonner ou exécuter la publication du document. Cette procédure n'a jusqu'à présent rien donné car la commission - qui doit évaluer si la ministre est allée trop loin ou non - n'a toujours pas obtenu l'accès au document.

Le journaliste a donc décidé d'introduire un recours en référé au tribunal de Bruxelles. "En référé car nous estimons qu'il y a urgence", explique Pol Deltour, de la VVJ. "Nous soutenons pleinement le journaliste en question. C'est un déni flagrant de la loi sur la publicité de l'administration."

"Dans une deuxième phase, l'affaire ira au Conseil d'Etat car nous voulons un arrêt de principe sur la publicité des documents. En outre, nous allons voir si, en tant qu'association professionnelle, nous pouvons être partie à la cause."

Belga

Copyright © 2015 Belga. Alle rechten voorbehouden

USA: le Congrès donne des pouvoirs accrus à Obama sur le libre-échange

 Belga - 24 Jun. 2015
Pagina 0

(AFP) = Le Sénat américain a adopté mercredi une loi accordant à Barack Obama des pouvoirs accrus pour finaliser un immense accord de libre-échange avec la région Asie-Pacifique, à l'issue de plusieurs semaines de bataille parlementaire.

Le texte, adopté grâce à l'appui de la majorité républicaine, part désormais pour promulgation chez le président démocrate, pour qui ce vote représente une victoire politique malgré la défection du gros des élus démocrates.

Les sénateurs ont voté par 60 voix contre 38.

Belga

Copyright © 2015 Belga. Alle rechten voorbehouden

Qui se cache derrière les labels bio?

weekend.levif.be - 24 Jun. 2015

Le bio connaît un succès de plus en plus grand, tant et si bien qu'il faut maintenant adapté l'offre à cette (immense) demande. Et c'est bien là que se loge le noeud du problème: le bio n'est-il pas victime de son succès et peut-être plus si bio que cela ?

<http://weekend.levif.be/lifestyle/culinaire/qui-se-cache-derriere-les-labels-bio/article-normal-402229.html>

Amerikaanse Senaat brengt vrijhandelsverdrag dichterbij

Belga - 24 Jun. 2015

Pagina 0

(ANP/AFP/DPA) = De Amerikaanse Senaat heeft president Barack Obama woensdag meer bevoegdheden gegeven om onderhandelingen te voeren over vrijhandelsverdragen. Het Huis van Afgevaardigden had vorige week al het licht op groen gezet. Met de goedkeuring door het Congres is een handelsverdrag met Aziatische landen aanzienlijk dichterbij gekomen en lijkt ook de kans gegroeid dat gelijkaardige onderhandelingen met Europa slagen.

De Senaat besloot met een ruime meerderheid -60 tegen 38- om Obama in staat te stellen verdragen op te stellen die via een versnelde procedure door het Congres moeten worden goedgekeurd. De procedure geldt tot 2021. Parlementsleden zullen niets aan de teksten kunnen veranderen, enkel de verdragen goed- of afkeuren.

Met deze procedure is de kans op slagen voor het zogeheten Trans-Pacific Partnership (TPP), dat de VS met elf Aziatische landen voert, aanzienlijk gegroeid. Die onderhandelingen kunnen leiden tot het meest omvangrijke handelsverdrag van de VS in jaren.

Het besluit van de Senaat kan ook belangrijke gevolgen hebben voor de onderhandelingen tussen de VS en Europa over een vergelijkbaar vrijhandelsverdrag, het Transatlantic Trade & Investment Partnership (TTIP).

Vooraf de Republikeinen zijn voorstander van meer vrijhandel, terwijl de Democraten vrezen voor banenverlies in de VS.

Belga

Copyright © 2015 Belga. Alle rechten voorbehouden

Amerikaanse Senaat brengt vrijhandelsverdrag dichterbij

www.standaard.be - 24 Jun. 2015

De Amerikaanse Senaat heeft president Barack Obama woensdag meer bevoegdheden gegeven om onderhandelingen te voeren over vrijhandelsverdragen.

http://feedproxy.google.com/~r/dsbiz-economie-bedrijven/~3/ljJ-eU6uLuQ/dmf20150625_01747647

Les ministres de la Défense de l'Otan doivent muscler l'appareil militaire allié

Belga - 24 Jun. 2015

Pagina 0

(BELGA) = Les ministres de la Défense des 28 pays de l'Otan se sont retrouvés mercredi à Bruxelles pour entériner une série de mesures visant à renforcer la défense des alliés, dont les voisins de la Russie toujours inquiets face à l'expansionnisme de Moscou.

Ils doivent ainsi notamment porter à 40.000 hommes les effectifs de la force de réaction rapide alliée, la "NATO Response Force" (NRF) qui en compte actuellement 13.000 environ.

"Aujourd'hui, nous prendrons des décisions pour renforcer notre défense collective et nous avons à le faire parce que l'Otan est confrontée à un nouvel environnement de sécurité, plus difficile", a affirmé le secrétaire général de l'Alliance atlantique, Jens Stoltenberg, en ouvrant cette réunion de deux jours au siège bruxellois de l'Otan.

"Nous devons garder nos pays en sécurité", a-t-il ajouté en dénonçant une nouvelle fois les "actes agressifs" commis selon lui par la Russie en Europe".

"L'Otan doit répondre quand l'environnement sécuritaire change", a-t-il dit, rappelant que la donne avait changé non seulement à l'est de l'Alliance, mais aussi au sud avec l'émergence du groupe djihadiste Etat islamique notamment.

Les ministres doivent en fait concrétiser dans les faits le "plan d'action réactivité" ("Readiness Action Plan" (RAP) à plusieurs facettes approuvé en septembre dernier par les chefs d'Etat et de gouvernement des 28. Il vise à permettre à l'Alliance de déployer si nécessaire très rapidement - "en quelques jours" -, des milliers de soldats dans une région menacée par une crise.

Belga

Copyright © 2015 Belga. Alle rechten voorbehouden

De keten als kluwen

Trends

Trends - 25 Jun. 2015

Pagina 84

Ketens korter, meer circulair of milieubewust maken. In de voedingssector zijn er heel wat initiatieven, maar het kan ook in andere sectoren. Maar omdat de ketens er vaak complexer zijn, is de oplossing dat meestal ook.

In de voedingssector wordt het lijstje met initiatieven voor een duurzame keten met de dag langer. Van een virtuele boerenmarkt zoals Fermet, over online bestelde vleespakketten van duurzame rassen tot de 'klassiekers' zoals biologische groente- en fruitpakketten, zelfpluktuinen, hoewewinkels of lokale voedselteams. De verkorting en verduurzaming van de keten in voeding is duidelijk zichtbaar en geeft een containerbegrip als duurzaamheid meteen een gezicht. Die concrete invulling komt net op tijd: een recent onderzoek

van iVox bij duizend Belgen toonde aan dat de helft zich niets kan voorstellen bij duurzaamheid en dat één op de drie zelfs 'duurzaamheidsmoe' is.

Groener ketenbeheer is een belangrijke eerste stap naar duurzaam ondernemen, maar wat als je als onderneming met een ingewikkelde supply chain werkt? Wat doe je dan aan de beperkte transparantie over ecologische, ethische of maatschappelijke kwesties? Neem nu de kledingsector, die kinderarbeid op zijn weg vindt naar duurzamer ketenbeheer. Sinds dit jaar zijn de grote kledingbedrijven Bel&Bo en JBC lid van de Fair Wear Foundation. Die internationale organisatie controleert productiefabrieken en helpt haar leden om aan het einde van de keten 'schone kleren' aan de klanten te verkopen.

"We hebben de voorbije tien jaar getracht vat te krijgen op de productie in onze keten", zegt Lode Benoit, algemeen directeur van Bel&Bo. "Eerst met gedragscodes voor leveranciers, maar dat werkte niet. Een handtekening garandeert geen schone kleding. Eigen audits van productiebedrijven brachten evenmin soelaas, omdat onze leveranciers vervolgens aangaven dat ze toch niet meer met die producent werkten. We hebben geleerd dat je moet samenwerken en doen dat nu met meer succes via de Fair Wear Foundation." Naast Bel&Bo en JBC zijn in ons land ook Mayerline, ACP Promo- en werkkledij, Stanley & Stella en B&C lid van de belangenorganisatie.

De leden blijven zelf audits in hun keten uitvoeren, maar krijgen hulp van de Fair Wear Foundation in de vorm van verificatie-audits. Om de keten duurzamer te maken, moet je procesmatig werken, zegt Griet Cattaert, CSR Manager bij JBC. "Je moet stap voor stap verbeteringen aanbrengen in je keten om die uiteindelijk volledig transparant te kunnen maken. Dat betekent: zicht krijgen op wie betrokken is en wie wat doet." De Fair Wear-aanpak focust vooral op de laatste stap in de productie, de confectie. Andere schakels in de keten van een kledingbedrijf (grondstoffen, distributie, hergebruik,...) vergen dan weer andere ingrepen om tot een duurzamer resultaat te komen. Lode Benoit vraagt geduld: "Milieu is ook een belangrijke waarde voor ons, en we hebben in dat kader ook al meer greep op bijvoorbeeld de distributie. Maar je kunt niet alles in één keer aanpakken. We willen hier stap voor stap in groeien."

Niet in elke sector is ketenbeheer terug te brengen tot een proces van grondstof tot eindproduct. Voor culturele organisaties staat een groenere keten veeleer gelijk aan het verduurzamen van een hele reeks kleinere ketens. Voor de concertzaal Ancienne Belgique begon duurzaam ketenbeheer ooit met geïsoleerde initiatieven, zoals de keuze voor herbruikbare drankbekers. Gaandeweg werd in elke subketen meer duurzaamheid ingebouwd. "We hebben begin deze eeuw een meer gestructureerd traject gezocht", zegt technisch directeur Marc Vrebos. "We kregen daarvoor hulp van het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM). Wij kunnen niet elke keten van begin tot eind controleren. We zagen wel dat we integraal, in elke keten, acties konden ondernemen."

AB werkte onder andere een mobiliteitsplan uit om meer milieuvriendelijke verplaatsingen te stimuleren. AB Resto zet dan weer in op biologische voeding, duurzame vis, vegetarische gerechten of eigen honing. Die komt van bijenkasten op het dak, die dan weer de stedelijke biodiversiteit stimuleren. Dichter bij zijn kernactiviteit investeerde AB in ledverlichting voor zijn AB Club of vraagt het artiesten meer gegroepeerd naar concerten te komen. "We verkopen daar geen ticket meer of minder door, niemand komt hier naar een groep kijken omdat we onze keten duurzamer maken, maar we zien het als onze plicht als organisator zo duurzaam mogelijk te werken."

Het beeld van een keten als kluwen vinden we nog sterker terug in de bouwsector. Sommige producenten van bouwmaterialen nemen wel initiatieven om hun keten te sluiten (de gipsplaten van Gyproc kunnen bijvoorbeeld volledig hergebruikt worden), maar hoe kan je pakweg als aannemer al je ketens voor een complex bouwproject meer duurzaam maken? "Wij werken daarvoor met de Breeam-methodiek (Building Research Establishment's Environmental Assessment Method, nvdr)", zegt Walter Leyssens, algemeen directeur van Atro Bouw. Die aannemer stond in voor de gesloten ruwbouw van het nieuwe hightechlabo van het Rode Kruis in Mechelen. Het gebouw is bijna energieneutraal en haalde de hoogste duurzaamheidsscore. Breeam is een zeer brede methodiek. Het systeem houdt rekening met onder andere de gebruikte materialen en het energieverbruik van een gebouw, maar ook met factoren als locatie, inplanting in de omgeving en zelfs het gebruik en het beheer achteraf.

Op die manier legt de methode van bij de voorbereiding van een project duurzame accenten in verschillende ketens en zet ze aannemers, maar ook architecten of vastgoedbedrijven aan het ketenbeheer groener te maken. "Breeam is in België de meest toegepaste duurzame methodiek", zegt Walter Leyssens. "Maar in de bewustwording is er nog veel werk aan de winkel. Het aantal projecten is nog beperkt en het is ook belangrijk dat de wetgeving aansluit. De regels voor de energieprestatie van woningen zijn daar een voorbeeld van, maar energie is slechts één onderdeel."

Wouter Temmerman

Copyright © 2015 Roularta Media Group. Alle rechten voorbehouden